

AGENDA

8 juni algemene inventarisatie
Gendtsse Waard
4.00 uur onder Waalbrug (overkant)

t/m 14 juli Roofvogeltentoonstelling
Natuurmuseum, Gerard Noodtstraat 21,
Nijmegen

WERK GROEP LAND VAN CUYK

25 mei Staatsbossen St. Anthonis
6.00 uur, ingang aan de Quayweg

15 juni de Bunthorst (Oploo)
6.30 uur bij Bronlaak (aan de
weg St. Anthonis-Middenpeelweg)

6 juli Domeinenbossen-Mill, omgeving
Nieuwenhof
6.30 uur, kerk te Mill

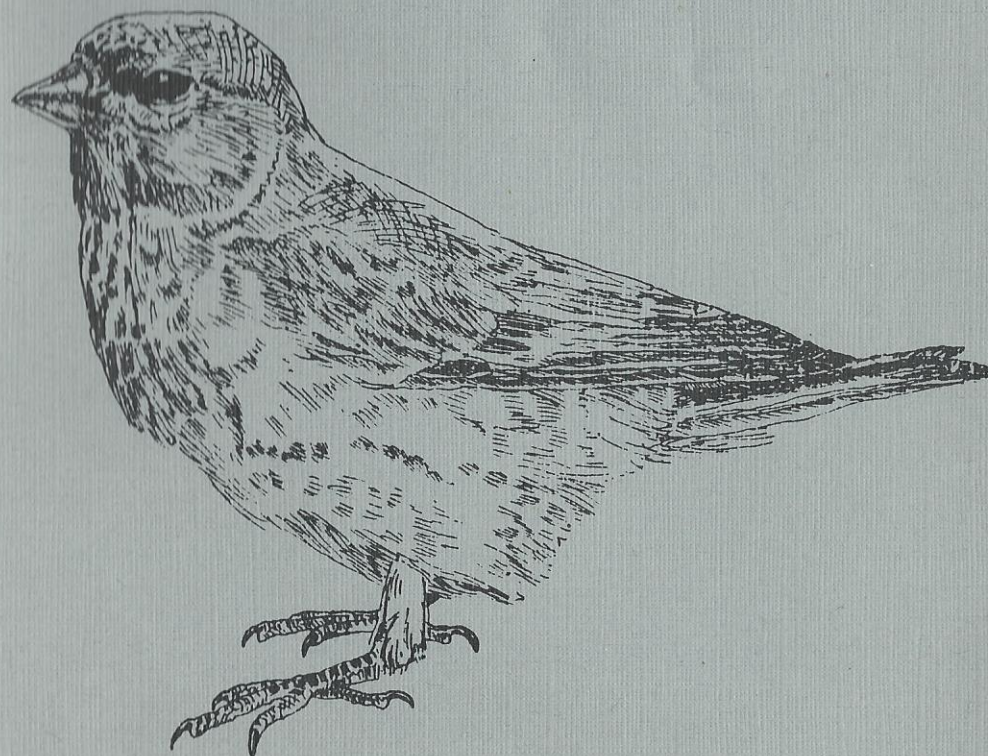
De maandelijkse bijeenkomsten bij de heer van
Schipstal, Tongelaar 20, aan de Achterdijk te Mill,
zijn op:

12 juni en 10 juli.

Hier zullen o.a. de lopende activiteiten besproken
worden, waarnemingen uitgewisseld en eventuele
avond-excursies gepland worden

DE MOURIK

JAARGANG 12 NUMMER 2

VOGELWERK GROEP RIJK VAN NIJMEGEN EN OMSTREKEN

mei 1986

Redactie: Johan Thissen & Dick Heg
Hobbemaweg 118
6562 CW Groesbeek

Illustraties: Dick Heg, Jeroen Helmer,
Pieter-Paul van Laake

Overname van (gedeelten) van artikelen of van illustraties is uitsluitend toegestaan met bronvermelding en schriftelijke toestemming van de auteur.

Aanwijzingen voor auteurs:

ARTIKELN - De redactie is bereid U bij te staan onder andere inzake het verzamelen van literatuur- en archiefgegevens.

Tikwerk kan door ons gedaan worden.

Wanneer U het zelf tikt - Duidelijke, scherpe letter!

Geen versleten lint, machine schoonmaken of een wegwerp-carbonlint gebruiken.

Tikken op gewone A4-vellen.

Kantlijn links én rechts 2 cm,

onder en boven 2,5 cm.

Dicht opeen tikken (regelstelling 1)

ILLUSTRATIES: Pentekeningen met Oost-Indische inkt op wit papier of transparant. Bij voorkeur ongeveer 1,5 tot 2 maal de grootte waarop ze afgedrukt moeten worden.

I N H O U D

Huishoudelijke mededelingen	41
Fenologie 1984	45
Beektellingen langs de Leygraaf maart 1985 - februari 1986	51
Leucistische kokmeeuw	60
De Steenuil in de Maasheggen 1985	61
De Beflijster Turdus torquatus t. (L.) in het Rijk van Nijmegen e.o. 1960-1985	69
Nestkastenresultaat broedseizoen 1985 (F. v.d. Crujisen)	77
Verslag nestkastonderzoek 1985 (J. Selten)	82

VAN DE BESTUURSTAFEL

NOTULEN LEDENVERGADERING VOGELWERK GROEP NIJMEGEN D.D.6 MAART 1986

aanwezig 37 leden.

OPENING

Na de opening werden de notulen van de vorige ledenvergadering goedgekeurd. Er waren koffiemuntjes (verzoek vorige vergadering) en er werd verzoekt niet te roken in de zaal.

FINANCIEEL JAARVERSLAG

Voor het verslag zelf: zie Mourik jrg. 12 nr. 1

Er was meer contributie dan vorig jaar, maar ook meer uitgaven, zodat er een iets nadelig saldo bestaat. Dit betekent dat we komend jaar wat moeten oppassen met de uitgaven als we een verhoging van contributie willen vermijden. De kascommissie (Theo Willems + Johan Thissen) hebben de boekhouding gecontroleerd en goedgekeurd. De vergadering neemt dit over en dechargeert de penningmeester. Er wordt een nieuwe kascommissie gekozen: Rob Gorissen en Johan Thissen.

JAARVERSLAG bespreking activiteiten vorig jaar.

-Broedvogelinventarisatie 1985: Raymond Schuurkens: Van de 13 gebieden zijn van 11 de gegevens binnen. Er zal een themanummer van de Mourik aan worden gewijd, waarschijnlijk april

-Trek telling: Leon Engels: Er was weinig animo en zodoende zijn er weinig resultaten te melden; er is nauwelijks iets gezien.

-Bekentelling: Dick Visser: De gegevens zijn nog niet allemaal binnen. De dodaarsjes vielen dit jaar tegen, er waren vrij veel waterhoentjes en opvallend veel witgatjes. In februari vallen de eenden op de beken op. Van Brabant zijn de gegevens nog niet binnen.

-Rivierentellingen: Jan van de Bruggen: Er hebben 30 leden meegedaan en alle gebieden zijn steeds geteld behalve december (dichte mist) en januari (ooypolder een week later). Knelpunten: Er is behoefte aan nog een aantal autobezittende tellers. De terugberichtgeving loopt achter, de telgegevensrapportage loopt gelijk op met de tellingen.

-archief: Peter Brouwer: Sinds kort worden oude gegevens centraal in het archief gezet. Ordening van het archief is een momenteel niet haalbaar plan gebleken. Extra aandacht gevraagd voor oeverzwaluw en patrijs. Gaarne alle waarnemingen aantekenen en opsturen met exacte locatie. In de Mourik zal aandacht gevraagd worden voor nog enkele andere soorten. Iedereen bedankt voor de doorgegeven waarnemingen van afgelopen jaar.

-Steltloper tellingen: Gaan gewoon door. Voor de laatste 2 weekenden van juli worden waarnemers gevraagd. Contactpersoon: Peter Brouwer. Binnenkort komt een landelijk uitgewerkt verslag. Peter Brouwer maakt dan een uittreksel voor de Mourik.

-grutto's: gekleurde ringen bij grutto's graag aflezen en doorgeven aan archief.
-futen + dodaarsen: Alle waarnemingen doorgeven aan archief voor artikel door Dick Heg.

BROEDVOGELINVENTARISATIES 1986

Raymond Schuurkes: Dit jaar worden 11 gebieden geïnventariseerd. Voor de volgende gebieden zijn meer mensen nodig:
Groenlanden west (contact P. Brouwer)
Circul van de Ooy (contact Cr.v. Swaay)
de Vilt (contact E. Jans)
Nederrijk noord (contact R. Schuurkes)

Pieter Paul van Laake inventariseert de stadsbroedvogels in de driehoek Keizer Kareplein, Dobbelman, Ijsbaan. Hier zal hij op een bepaald moment meer mensen bij nodig hebben. Hij zal dan waarschuwen.

Dick Visser: Inventarisatie Bemmelse uiterwaarden. Dit is een nieuw project als vervolg op de inventarisatie van de Ooypolder (1970). Het gebied vormt een geheel met de ooypolder (zo ook de gendtse polder). Grootte ong. 400 ha., zodat het in tweeën moet worden verdeeld en er steeds minstens twee mensen in het veld aanwezig moeten zijn. Er zijn 12 tochten gepland, dus min. 24 mensen nodig. Het gebied is interessant en afwisselend. De SBB heeft toestemming gegeven voor toegang op haar terreinen, verder is niet gevraagd. Het terrein van de steenfabriek zelf wordt niet geteld. De SBB wil dat 1 maal (begin juni) ook de Gendtse polder wordt geïnventariseerd. Het programma begint 16 maart (terreinverkenning), de 1e tocht is 30 maart.

TREKTELLINGEN 1986

Dit jaar komen die er weer. Contactpersoon Leon Engels heeft inlichtingen. Data momenteel onbekend. Vaste posten voor simultaanstellingen: Dieppe (onder st. Jansberg), Nederrijk (canadese kerkhof), Kleef, Estel, grote Siep (plasmolen). Aankomming graag in Mourik.

UITEREIDING WERKGEBIED

Michel Kleeman vraagt het gebied waar hij telt, een niemandsland, bij het gebied van de VWG te trekken. Het gaat om het gebied tot het Maas-Waalkanaal bij St. Andries. Besloten wordt dit te doen. De winterrivierentellingen hoeven niet speciaal ingevuld te worden, daar is al in voorzien.

VOGELBESCHERMING DISCUSSIESTUK

Het bestuur oppert het idee om gevallen van vogelstandbedeiging te registreren en vraagt de vergadering haar mening over dit idee. In Cuck wordt dit al doorgegeven aan de veldpolitie of de vogelwetcontroleur. Een aantal mensen vindt het idee niet goed, omdat het zal leiden tot meer, overbodig papierwerk. Ieder wil dat de bedreiging stopt, maar de vraag is of de VWG een manier is om daartoe bij te dragen; men is een onderzoeksgroep, geen beschermingsgroep. De vraag is of het wel binnen de doelstellingen van de VWG valt. Tenslotte komt men uit op een voorstel dat geïnteresseerden een werkgroep kunnen oprichten, waar wie wil aan mee kan doen.

EXCURSIES/LEZINGEN/KAMP

-Excursies: Er komt een inventarisatie-excursie naar de Gendtse polder, verder de gebruikelijke rallen-, uilen-, enz- excursies.
Lezingen: Ook dit jaar weer in samenwerking met de KNNV, zij zullen wel wat meer op ons aangepaste onderwerpen kiezen.

-kamp: Ook dit voorjaar is er weer een kamp op Ameland. Hiervoor is het gebruikelijke adres gereserveerd in het pinksterweekend (vrijdag 16 t/m maandag 19 mei). Aanmelden bij Laurens Rietveld. Er zijn al 7 aanmeldingen binnen. Neem van te voren bovendien contact met hem op in het weekend van 3-4 mei in verband met het regelen van vervoer.

RONDVRAAG

P. Paul van Laake vertelt dat het boek 'Vogeltochten in de lage landen', waaraan hij heeft meegewerkt is verschenen en bij hem te krijgen is voor leden van de VWG voor de sterk gereduceerde prijs van f17,50.

-Henk de Vries wil weten hoe het zit met de fenologie. Wie fenologieformulieren wil hebben kan die krijgen bij Johan Thissen. Er komt nog een artikel in de Mourik van juni.

-Johan Thissen wil een lezing houden over roofvogelonderzoek, tenzij hij deze specifieke lezing niet nog niet zo lang geleden voor de VWG heeft gehouden.

SLUITING

Vogelbescherming, Ja natuurlijk ?

Tijdens de laatste Ledenvergadering is een ietwat teleurstellende discussie gevoerd over de vraag of onze Werkgroep zich wat actiever moet gaan opstellen jegens diverse bedreigingen van de vogelstand. Gedacht werd om een centraal meldpunt in te stellen voor gevallen van vergiftigde roofvogels en andere stroperijen.

Uit de vergadering kwam naar voren, dat het bestuur bij de leden zou moeten peilen in hoeverre er belangstelling bestaat om iets dergelijks op te gaan zetten. Bij dezen derhalve een oproep aan leden, die vinden dat een dergelijk initiatief de moeite waard is. Voor deze leden en ook voor eventuele andere suggesties gelieve U zich te richten tot:
Laurens Rietveld Grotestraat 83 6511 VB Nijmegen 080-227925

Vogels van de Ooy.

Van het boek "Vogels van de Ooypolder" zijn inmiddels de eerste 1500 exemplaren verkocht. Daar de Vogelwerkgroep voor de eerste druk met geld is bijgesprongen, delen wij nu met de uitgever in de winst. Nu is het idee van de Ooyvifauna-kommissie om dit geld op de een of andere manier ten goede te laten komen aan de vogels van de Ooy. Gezien het feit, dat deze beesten niet over een bank- of girorekening beschikken is het een probleem hoe dit geld dan het best besteed kan gaan worden. Er zijn al stemmen opgegaan om bij de Kaliwaal een observatiehut te gaan bouwen in samenwerking met de gemeente en de VVV. Het is echter de vraag of dat wel zo'n goed plan is. Wellicht lopen er leden van de Werkgroep rond met veel betere suggesties. Die suggesties kunt U dan richten naar de voorzitter. (adres zie boven)
Voor alle duidelijkheid: Het gaat om een bedrag van een paar duizend gulden, waar duidelijk geen natuurgebied mee kan worden aangekocht.

LEDENMUTATIES

Nieuwe leden: A. Wilbers, Zuidoosterlaan 12, Gennep
A. van Kleef, Kool. Beijnenstraat 47, Nijmegen
Adreswijziging: L. van der Glas, van Peltlaan 199, Nijmegen
Opzegging: G. Frenken, Arnhem

AKTIVITEITEN

INVENTARISATIE VAN DE GENDTSE WAARD

Op zondag 8 juni zal een aantal deskundige en enthousiaste leden in een ruk de gehele Gendtse Waard inventariseren. Voor leken en halve leken is er ook een, zij het beperkte, gelegenheid hieraan deel te nemen. We ontmoeten elkaar om 4.00 uur onder de Waalbrug aan de Arnhemse kant (brug over, direct rechtsaf, op de dijk wachten). We verwachten veel weidevogels, zangvogels en allerlei moerasvogels, eventueel Kwartelkoning. Inlichtingen bij

Laurens Rietveld, Grotestraat 83, 6511 VB Nijmegen,
080-227925

FENOLOGIE

Bij de Mourik van een aantal actievelingen is een fenologieformulier ingesloten. Gelieve dit in te vullen en te zenden aan Peter Brouwer. Ieder ander kan een fenologieformulier aanvragen bij Johan Thissen.

Johan Thissen, Hobbemaweg 118, 6562 CW Groesbeek, 08891-5852

ROOFVOGELTENTONSTELLING

In het Natuurmuseum Nijmegen (Gerard Noodtstraat 21, nabij Osna-brugge) is nog tot en met 14 juli aanstaande een tentoonstelling over roofvogels te bezichtigen. AANBEVOLEN!

DE VERZALUW - INVENTARISATIE 1986

OPROEP TOT MEDEWERKING

In de afgelopen jaren, in elk geval vanaf 1983 is het aantal broedparen van de DEVERZWALUW zeer sterk afgenomen in Nederland. Deze achteruitgang kan met vrij grote zekerheid toegeschreven worden aan de slechte weersomstandigheden in de overwinteringsgebieden, in de sahel zone van Afrika.

Op grond van deze achtergrondinformatie verdient het aanbeveling om in 1986 te onderzoeken hoe groot de huidige broedpopulatie van de DEVERZWALUW in Nederland is. Bovendien zou het zinvol zijn deze inventarisaties een aantal jaren achtereenvolgend te blijven vervolgen om althans iets te weten te komen over de populatieschommelingen en de herstelmogelijkheden van deze interessante soort.

U kunt hiervoor zowel telefonisch als schriftelijk per briefkaart inventarisatiekaarten met een uitvoerige toelichting aanvragen bij;

RIJKSINSTITUUT VOOR NATUURBEHEER

t.a.v. H.N. LEYS

Postbus 46, 3956 ZR - LEERSUM

(03434-52941 of 03434-53838 overdag)

(buiten de kantooruren 085-452729)

GEGEVENS GAARNE INZENDEN VIA PETER BROUWER
DAN HEEFT ONS ARCHIEF ER OOK NOG WAT AAN!

FENOLOGIE 1984

Ooievaar	25-4 uiterwaarden Beuningen	1 ex.tO	RB
	27-4 Kaliwaal Ooypolder	1 ex.tN	RB
Zomertaling	25-3 Oude Waal Ooypolder	2 ex.	CS
	27-3 Oeffeltse Weiden	1 ♂	MA
	5-4 Polder Haps	1 ♂	FA
	12-4 St. Jansbeek Vortum	1 p.	DH
	13-4 Afferdense Waarden	1 ♂	PB
Wespendief	16-5 Ooyse Graaf Ooypolder	1 ex.	OH
28-4	19-5 Wolfsberg Groesbeek	1 ex.	GM, JJ
	30-5 De Bruuk Groesbeek	1 ex.	DV
	31-5 Wylerbergmeer Ooypolder	1 ex.	JJ
Zwarte Wouw	25-4 Kaliwaal Ooypolder	1 ex.	OH
	13-5 Ullingse Bergen Oploo	1 ex.ZO	DH
Rode Wouw	29-1 Houwsestraat Oeffelt	1 ex.OZO	WV
	23-2 Balgoy	1 ex.	Jd, HT
	6-3 Erlecomse Waard Ooypolder	1 ex.t	OH
	8-3 Pikmeuwenwater Hamert	1 ex.tN	Hs
	8/10-3 Maasheggen Virlingsbeek		DH
Bruine Kiekendief	29-3 Ooyse Graaf Ooypolder	1 ♂ t.W	DV
	31-3 Ooyse Graaf Ooypolder	1 O	JB
	3-4 Groenlanden	2 p.balts	FS
	6-4 Pikmeuwenwater Hamert	1 O	Hs
	10-4 Hezelstraat Ooypolder	+	CS
Visarend	7-4 Millingerwaard Ooypolder	1 ex.tN	MD
	15-4 idem		OH
	19-4 Kekerdomse Waard Ooypolder		An
	25-4 Millingerwaard Ooypolder	1 ex.tZO	
Boomvalk	21-4 Broekkant Beers	1 p.	LG
14-4	23-4 Stevensbeekse Bos	1 p.	DH
	24-4 Oosterhoutse Bos		RS
	27-4 Hatertse Broek	2 ex.	FS
	27-4 Groenlanden Ooypolder	1 ex.tN	OH
Kwartel	6-5 Staatsbossen St. Anthonis	2 ex.	FK
	17-5 Zoetepasweiden Groeningen	1 ♂ r.	DH
Porseleinhoen	13-4 Oude Waal Ooypolder	1 ♂ r.	PB
	2-6 idem	1 ♂ r.	JH, JJ
Kwartelkoning	17-5 Zoetepasweiden Groeningen	1 ♂ r.	DH
14-5	21-6 Drutense Waard-west	2 ♂♂ r.	DV, LB
	6-7 Millingerwaard Ooypolder	1 ex.	OH
	7-7 Oude Waal Ooypolder	1 ♂ r.	OH
	7-7 Vlietberg Ooypolder	1 ♂ r.	OH
	7-7 Bisonbaai Ooypolder	1 ♂ r.	OH
	7-7 Kekerdomse Waard Ooypolder	1 ♂ r.	OH
Kraanvogel	7-3 Zelderse Driessen	9 t. N	WV
Scholekster	4-1 Kaliwaal Druten	7 ex.	WV
	23-2 Noordereiland Boxmeer	1 t. N	MA
	3-3 uiterwaarden Lent	1 ex.	PB
	3-3 Bemmelse Polder	1 ex.	PB
	3-3 Maasoever Heyen	6 ex.	MR

Kluut 16-4	8-4 Kaliwaal Ooypolder	1 ex.	FS
	14-4 Dreumelse Waard	1 p.	DV
	22-4 Oude Waal Ooypolder	2 ex.	
	29-4 Kaliwaal Ooypolder	2 ex.	LR
	30-4 Erlecomse Waard Ooypolder	2 ex.	CS
Kleine Plevier 20-3	30-3 Oude Waal Ooypolder	2 ex.	PB
	4-4 Groene Heuvels Bergharen	4 ex.	RB
	7-4 Oude Waal Ooypolder	1 ex.	CS
	12-4 stuw Sambeek	1 t.	NO DH
	15-4 de Vilt	1 t.	NW DH, FA
	15-4 Kaliwaal Ooypolder	2 ex.	MD
	" Oude Waal Ooypolder	2 ex.	OH
Kemphaan	6-1 Millingerwaard	11 ex.	WV
	11-2 Kaliwaal Ooypolder	11 ex.	PB
	25-3 "	1 ex.	F.&RN
	5-4 "	50-60 ex.	OH
	13-4 stuw Sambeek	1 ♂	DH
Houtsnip	12-3 de Bruuk	1 ex.	DV
	31-3 Quin Afferden (Lb.)	verse plukrest	WV
	7-4 "	verse plukrest	DH, WV
	29-4 Afferdense bossen (Lb.)	1 ♂ r.	MR
Grutto 19-2	11-2 Erlecomse Polder	1 ex.r.	PB
	23-2 uiterwaarden Katwijk (N.Br.)	3 ex.f.	Th.J.
	3-3 Millingerwaard	68 t.N.	PB
	" Gendtse Polder	8 ex.	PB
6-3 Millingerwaard	1 ex.	OH	
Tureluur 25-2	15-1 Millingerwaard	2 ex.	MD, PB
	18-2 Batenburg	8 ex.	CS
	20-2 Erlecomse Waard Ooypolder	3 ex.f.	CS
	29-2 Gendtse polder	14 ex.f.	CS
	16-3 Drutense waarden-west	2 ex.	PB
Dwergmeeuw	20-4 Paesplas Gennep	2 ex.f.	MR
	18-4 Kaliwaal-Ooypolder	1 ex.	OH
Visdief 16-4	22-4 Oude Waal-Ooypolder	2 ex.	
	" Kaliwaal Leeuwen	2 ex.	DV
	23-4 Kaliwaal Ooypolder	1 ex.	PB
	25-4 Oude Waal Ooypolder	2 ex.f.	WV
	20-4 Erlecomse Polder	1 ex.	OH
Zwarte Stern 16-4	22-4 Oude Waal Kekerdom	4 ex.	
	25-4 Millingerwaard	6 ex.f.	WV
	28-4 Oude Waal Ooypolder	3 ex.	FS
	30-4 " "	1 ex.	CS
	" Bisonbaai Ooypolder	1 ex.	CS
	15-4 Elzenkamp Beek-Ubbergen	1 ex.r.	Hs
Tortelduif 19-4	18-4 Gassel	1 ex.	EJ
	" Grave	1 ex.	EJ
	" Elzenkamp Beek-Ubbergen	1 ex.r.	Hs
	" de Bruuk Groesbeek	1 ex.r.	Th.J.
	20-4 Staatsbossen St. Anthonis	1 ex.r.	FK

Koekoek 10-4	14-4 Pikmeeuwenwater Hamert	1 ex.r.	Hs
	" Zwaanheuvelsestraat Leeuwen	1 ex.t.	PB
	" de Bruuk	1 ex.r.	JJ
	15-4 Ubbergen	1 ex.	AE
	" Bruuk	1 ex.r.	JT
" Hatertse Broek	1 ex.r.	FS	
" omg. Kraayenbergse plassen	1 ex.	LG	
Nachtzwaluw 15-5	31-5 Molenhoek de Bongerd	1 ex.	PE
	18/19-6 Mulderskop	1 ex.	PE
	5-7 staatsbossen St. Anthonis	2 ex.	LG
Gierzwaluw 22-4	24-4 Oude Waal Ooypolder	2 ex.f.	CS
	" boven Gennep	1 t.0	WV
	27-4 Weezenhof Nijmegen	1 ex.	FS
	" Broedersbos Afferden (Lb.)	9 ex.	DH
" Bergerheide	1 ex.	MA	
" Oude Waal Ooypolder	enkele	PB	
Draaihals 24-4	22-4 de Vilt Oeffelt	1 ex.	FA
	4-5 Groenlanden	1 ex.	OH
	5-5 bij de Vilt	1 ex.	FA
Boomleeuwerik 16-2	7-3 Bergerheide	6 t.N.	DH
	" staatsbossen St. Anthonis	z	FK
	8-3 Mulderskop	1 ex.	DV
	" Looierheide Hamert	1 ex.z.	Hs
" Paesplas Gennep	5 t.N.	WV	
Oeverzwaluw 8-4	17-4 Oude Waal Ooypolder	5 ex.f.	CS
	22-4 Groenlanden	enkele	
	23-4 Langeven Heijen	1 ex.	WV
	29-4 grindkuilen Mill	3 ex.	LG
30-4 Kekerdom		LG	
Boerenzwaluw 26-3	27-3 Dorperheide	2 ex.f.	Hs
	29-3 polder Haps	2 ex.	FA
	" Oude Waal Ooypolder	1 t.20	DV
	30-3 Afferden Maas en Waal	1 ex.	PB
" de Bruuk	1 t.W	DV	
Huiszwaluw 3-4	12-4 Ooyse Graaf	1 ex.	OH
	24-4 Gennep	2 t.0	WV
	25-4 Bisonbaai	2 ex.	DH
	27-4 Hatertse Broek	2 ex.	FS
	" Beugen	1 ex.r.	FA
" Groenlanden	enkele	PB	
Boompieper 31-3	27-3 Hamert	1 ex.z.	Hs
	31-3 Broedersbos	1 ex.z.	WV
	7-4 "	1 ex.z.	DH
	11-4 Stevensbeekse bos	1 ex.z.	DH
13-4 Groenlanden	1 ex.t.	OH	
Gele Kwikstaart 2-4	13-4 stuw Sambeek	1 ♂ z.	DH
	" Groenlanden	1 t.N	OH
	" Winssense Waarden-west	1 ex.	PB
	" tichelgaten Deest	1 ex.	PB
	" Afferden-zuid Maas en Waal	1 ex.	PB
Witte Kwikstaart	5-1 Düffelward	20 ex.f.	JT, MV
	13-1 Stekkenberg Groesbeek	2 ex.t.	JJ
	16-1 " "	3 ex.t.	JJ
	20-1 Nijmegen-west	1 ex.	JJ
	" Derde Baan Groesbeek	1 ex.t.	JJ

Nachtegaal	14-4 Tongelaer Mill	1 ♂ z.	HW
16-4	15-4 de Vilt	1 ex.f.	DH,FA
	" Tongelaer Mill	1 ♂ z.	RG
	17-4 de Bruuk	1 ♂ z.	DV
	18-4 Groenlanden	1 ♂ z.	OH
Blauwborst	25-4 Groenlanden	1 ♂ z.	OH
6-4	30-4 Vilt Beugen	1 ♂ z.	WV
Zwarte Roodstaart	9-3 Gennep-zuid	1 ♂ t.	WV
18-3	17-3 industrieterrein Cuyk	2 ex.f.	LG
	22-3 Wijnroemer Gassel	1 ex.	LG
	" RMTS Nijmegen	1 ♂ z.	JJ
	24-3 Cinquant Haps	1 ex.f.	LG,HV
	" steenfabriek Deesterwaard	1 ex.	RG
	" Paesplas Gennep	1 0 f.	WV
	" stuw Afferden	1 +♂f.	WV
Gekraagde Roodstaart			
6-4	8-4 Reichswald	2 00	JJ
	14-4 Gennepershuis	10 ⁺⁺	DH
	" Vilt Beugen	1 +♂ z.	MA
	" uiterwaarden St. Agatha	1 ♂	HV
	" Oeffeltse Weiden	1 ♂ z.	HV
	" Hamert	1 ♂ z.	Hs
Paapje	14-4 weiland bij Megen	1 ex.	LG
23-4	15-4 Hogeekampseweg Mill	2 ex.	LG
	17-4 Schaykse Heide	1 ex.	RP,EJ
	24-4 Passtraat Groeningen	1 ♂	DH
	28-4 Vilt Oeffelt	4 ex.f.	WV
Roodborsttapuit	15-3 Grote Heide Hamert	2 ♂	Hs
4-3	17-3 weiland Keent	1 0	LG
	19-3 Hamert	6-7 p.	Hs
	25-3 Ketelstraat Groesbeek	1 ♂	JJ,JT,RZ
	26/27-3 spoorlijn Tuuthees	1 ♂	DH
Tapuit	27-3 Grote Heide Hamert	8-9 f.	Hs
6-4	" Vierlingse Broek	1 ♂	DH
	2-4 Grote Heide Hamert	4-5 p.	Hs
	7-4 weiland Kraayenbergse plassen	1 ex.	LG
	13-4 Gatvan Geluk Gassel	1 ex.	EJ
	" Afferden-zuid Maas en Waal	1 ♂	PB
	" Koningsstraat Afferden Maas en W.	1 ♂	PB
Sprinhaanrietzanger	26-4 Bruuk Groesbeek	2 ♂ z.	WV
23-4	28-4 Groenlanden	1 ♂ z.	FS
	16-5 Ooyse Graaf	1 ♂ z.	OH
	27-5 Tongelaer Mill	1 ♂ z.	LG
	14-6 de Meren Dreumel	1 ♂ z.	DV
Rietzanger	16-5 Ooyse Graaf-west	1 ♂ z.	OH
16-4			
Bosrietzanger	20-4 Kerkdijk Ooypolder	1 ♂ z.	
7-5	25-4 Groenlanden	1 ♂ z.	WV
	26-4 Bruuk	1 ♂ z.	WV
	28-4 Vilt Beugen	2 ♂ z.	DH
	30-4 " "	1 ♂ z.	FA
Kleine Karekiet	21-4 de Meren Dreumel	3 ♂ z.	PB
15-4	25-4 Vilt Beugen	1 ♂ z.	FA
	" Groenlanden-zuid	2 ♂ z.	OH
	28-4 Vilt Beugen	2 ♂ z.	DH
	30-4 " "	2 ♂ z.	WV
	" " Oeffelt	1 ♂ z.	WV

Grote Karekiet	4-5 Oude Waal Ooypolder	1 ♂ z.	CS
30-4	6-5 " "	1 ♂ z.	OH
Spotvogel	5-5 tuin Gennep	1 ♂ z.	MR
7-5	" Kranenburger Bruch	1 ♂ z.	CS
	7-5 St. Jansberg	2 ♂♂z.	JJ
	9-5 Gelders Kanaal Hamert	1 ♂ z.	Hs
	12-5 Kleine Vilt	1 ex.	EJ
Braamsluiper	14-4 Toeristenweg Hamert	1 ♂ z.	Hs
13-4	18-4 Universitair Sportcentrum	1 ♂ z.	RS
	" kanaal Mook	1 ♂ z.	MR
	" park Haps	1 ♂ z.	HV
	20-4 staatsbossen St. Anthonis	1 ♂ z.	FK
	" tuin Boxmeer	1 ♂ z.	MA
	" Wylmermeer	1 ♂ z.	OH
Grasmus	15-4 Vilt Beugen	1 ex.	DH,FA
19-4	" Oeffeltse Weiden	1 ♂ z.	WV
	18-4 kanaal Mook	1 ♂ z.	MR
	20-4 de Geest Beers	1 ♂ z.	EJ,LG
	21-4 Sambeek	1 ♂ z.	DH
	" Hommelstraat Wamel	1 ♂ z.	PB
Tuinfluitier	20-4 St. Jansberg	1 ♂ z.	WV
19-4	25-4 Groenlanden-zuid	1 ♂ z.	PB
	26-4 Swolgens Broek	3 ♂ z.	Hs
	27-4 Hatertse Broek	1 ♂ z.	FS
	28-4 Ossenbroek Beers	1 ♂ z.	LG
	" Tongelaer Mill	1 ♂ z.	LG
Zwartkop	31-1 Berg en Dalseweg Nijmegen	1 0	PB
3-4	14-4 stuw Sambeek	1 ♂ f.	HV
	" kasteel Boxmeer	1 ♂ z.	HV
	15-4 Kouwenberg Cuyk	1 ♂ z.	HV
	" tuin Gennep	1 ♂ z.	MR
	" Vilt	2 ♂ z.	DH
Fluiter	19-4 Wellsch Meer	1 ♂ z.	Hs
23-4	21-4 Brestbos Boxmeer	1 ♂ z.	MA
	23-4 Skibaan en omgeving Ubbergen	10 ♂ z.	PB
	24-4 bos St. Anthonis	1 ♂ z.	DH
	26-4 Wellsch Meer	2 ♂ z.	Hs
Tjiftjaf	23-3 Maasheggen Vortum	1 ♂ z.	DH
12-3	24-3 Vilt Beugen	1 ex.f.	WV
	" dennenaanplant Haps	1 ex.f.	LG
	25-3 Maas-Waalkanaal Hatert	1 ♂ z.	FS
	" Tolhuis Dukenburg	1 ♂ z.	FS
	" van Boetbergweg Dukenburg	1 ♂ z.	FS
	" polder Haps	2 ♂ z.	FA
	" Groeningse bosjes	1 ♂ z.	DH
	" Reichswald	1 ex.f.	GM
Fitis	6-4 Defensiekanaal Mill	1 ♂ z.	LG
26-3	" Hamert	1 ♂ z.	Hs
	" Vortum-Mullem	1 ex.r.	DH
	" Hapse polder	1 ex.	MA
	8-4 Vilt Beugen	1 ♂ z.	FA,MA
Grauwe Vliegenvanger	28-4 Berkenoord Nijmegen	1 ♂ z.	CS
30-4	6-5 Groesbeek	1 ex.	DH
	7-5 Boxmeer	1 ex.	MA
	10-5 Ossenbroek Beers	1 ex.	LG
	20-5 Boxmeer	1 ex.	MA

Bonte Vliegenvanger	10-4 Steenheuvelsestraat Leuth	2 ex.	Hs
25-4	15-4 Scheidingsweg Heumensoord	1 ♂	FS
	18-4 Duivelsberg	2 ♂ z.	Th.J.
	" Smele Heijen	1 ♀	WV
	" staatsbossen St. Anthonis	1 ♂ z.	FK
Wielewaaal	18-4 Milsbeek	1 ♂ r.	JJ
	5-5 Ulanden Altforst Maas en Waal	1 ♂ r.	DV
	" 't Schaar Bergharen	1 ♂ r.	DV
	6-5 staatsbossen St. Anthonis	1 ♂ r.	FK
	" Ossenbroek Beers	1 ♂ r.	EJ, LG
	" Mill-de Hoeven-Raam-Defensiekanaal	1 ♂ r.	EJ, JG
Europese Kanarie	29-3 Goffertpark Nijmegen	1 ex.t.	FH
29-3	8-4 tuin Gennep	1 ♂ z.	MR
	23-4 spoorlijn Groeningen	2 t.N.	DH
Grauwe Gors	5-3 Maasheggen Vortum	1 ♂ z.	DH
8-4	18-5 Groot Rietbroek Schayk	1 ♂ z.	EJ, RP

Onder de naam van de soort staat de gemiddelde aankomstdatum in ons werkgebied over de periode 1976-1980 (berekend door Dick Visser).

MAART 1984 was vrij koud en iets aan de natte kant.

APRIL was zonnig en zeer droog met een vrijwel normale gemiddelde temperatuur. De eerste tien dagen van deze maand waren echter somber en koud. Vanaf Pasen (22 april) was het ongeveer 1 week zeer zonnig en relatief warm.

MEI was echter zeer nat, somber en koud.

Bijna alle vogels, die normaliter vóór 15 april hier arriveren, zoals Fitis, Tjiftjaf, Gele Kwikstaart, Huiszwaluw, Oeverzwaluw, Blauwborst, Roodborsttapuit, Zwartkop enz. waren in 1984 aanzienlijk later. De vogels, die over het algemeen later aankomen, waren wel zo ongeveer op tijd, of soms iets later of vroeger. Zie bijvoorbeeld Spotvogel, Grasmus, Fluit, Grauwe Vliegenvanger, Tuinfluiter en Gierzwaluw.

Bij niet zeldzame waren er weinig vroege uitschieters. Bij sommige soorten zaten de data mooi dicht op elkaar, bijvoorbeeld Tjiftjaf, Fitis en Boomleeuwerik. Het betreft hier met name vroege soorten, die mogelijk als het ware opgehouden waren door het weer, maar uiteindelijk bij lichte weersverbetering "losbarstten" als het ware. De eerste Wielewaaal is overigens een opmerkelijke uitschieter. Het ligt voor de hand, dat bij de zeldzame soorten, die maar weinig opgemerkt worden, de spreiding aanzienlijk groter is.

De voorjaarsgasten van 1986 zijn inmiddels ook vrijwel allemaal aangekomen. Hebt U een fenologieformulier, vul het in en stuur het naar Peter Brouwer. Hebt U er geen, maar wel waarnemingen, vraag dan een formulier bij onderstaand adres.

Johan Thissen
Hobbemaweg 118
6562 CW Groesbeek
tel. 08891-5852

BREKTELLINGEN langs de Leigraaf maart 1985-februari 1986

Inleiding

Rond maart 1985 kwam er bij mij het idee op om in het Groesbeekse de Leigraaf te gaan tellen. In het begin vielen de bekendtellingen eigenlijk een beetje tegen omdat mijn vogelkennis toen nog niet was zoals die nu is, zodat ik bij sommige vogelsoorten vraagtekens heb moeten zetten of ik ze daar daadwerkelijk aantrof. Hierdoor zal ik wel enkele soorten gemist hebben. Ik heb in dit verslag ook de waarnemingen opgenomen die buiten de volledige bekendtellingen zijn gedaan. De volledige tellingen werden altijd in de eerste vijftien dagen van elke maand gehouden. In totaal zijn er dus twaalf volledige bekendtellingen en een aantal onvolledige tellingen gehouden. Er werd geteld per fiets en te voet.

Biotoopomschrijving

De Leigraaf loopt ten zuiden van Groesbeek ongeveer tussen de kerkdorpen Bredeweg en de Horst. De totale lengte van de beek waarover geteld werd bedroeg ongeveer 4,5 kilometer. De beek doorkruist voor het grootste deel weilanden en voer een kleiner gedeelte het natuurgebied "de Bruuk", dat vooral bestaat uit vrij laag geboomte, dicht struikgewas en riet. De Leigraaf is ± 1 tot 1,5 meter breed, behalve op de zandvangers. De beek is omgeven door een vrij steil talud dat begroeid is met gras, behalve in de Bruuk waar geen talud aanwezig is en het grootste deel van de beek begroeid is met riet. De bodem van de beek is belegd met betonstenen van 18x18 cm. Alleen de bodem in de Bruuk en op de zandvangers is niet belegd. De Leigraaf stroomt altijd snel zodat diepvriezen vrijwel onmogelijk is.

De tellingen

Het doel van de bekendtellingen was om een totaal overzicht te krijgen van alle aanwezige soorten langs de Leigraaf gedurende het hele jaar. Er werd tijdens de bekendtellingen het volgende genoteerd:

1. vogelsoort+aantal
2. weersomstandigheden
3. getelde tijd

De bekendtellingen werden altijd in de eerste vijftien dagen van elke maand gehouden. Door omstandigheden van mijn kant werd er meestal 's middags geteld (zie tabel 2), zodat in de zomermaanden waarschijnlijk veel leuke zangvogeltjes gemist zijn. Ik hierbij vooral aan de Bruuk. Bij de onvolledige tellingen, die vooral in de wintermaanden werden gehouden, werden of niet alle soorten geteld of de gehele beek niet afgelopen. In dit artikel zijn alle waarnemingen opgenomen van mij in de periode I maart 1985 tot en met 28 februari 1986, ook buiten de volledige bekendtellingen ^{omdat} die slechts één maal per maand werden gehouden.

De weersomstandigheden+getelde tijd

De volledige tellingen werden meestal met goed weer uitgevoerd. De precieze weergegevens staan uitgezet in tabel I.

tabel I weergegevens tijdens de volledige bekendtellingen

	bewolking(%)	wind	temp.(°C)	neerslag	zicht
8-3-85	90	ZZW(0-1)	7		goed
5-4-85	90	ZZW(0-1)	14		goed
11-5-85	100	N(0-1)	12		matig
7-6-85	60-100	WZW(1-5)	14	regen	goed
15-7-85	40-100	NW(3-5)	20		goed
6-8-85	60-80	WNW(1-4)	17	regen	matig
13-9-85	100	WNW(1-3)	16		goed
4-10-85	40-70	ZZW(2-3)	19		goed
2-11-85	70-100	WNW(1-3)	8	regen	goed
5-12-85	70-90	ZW(3-4)	11		goed
12-1-86	60-100	ZW(2-5)	6		goed
12-2-86	0-10	O(2-3)	0		goed

De volledige bekendtellingen werden door omstandigheden van mijn kant meestal 's middags gehouden. De duur van de telling lag tussen de één en twee uur. De teltijden staan uitgezet in tabel 2.

tabel 2 de getelde tijden van de volledige bekendtellingen

	van	tot
8-3-1985	14.55u.	15.30u.
5-4-1985	13.28u.	14.38u.
11-5-1985	9.37u.	10.47u.
7-6-1985	14.58u.	16.06u.
15-7-1985	10.22u.	11.40u.
6-8-1985	13.43u.	14.54u.
13-9-1985	14.37u.	15.42u.
4-10-1985	15.18u.	16.35u.
2-11-1985	14.00u.	15.48u.
5-12-1985	14.42u.	16.11u.
12-1-1986	10.30u.	12.58u.
12-2-1986	10.31u.	11.42u.

Resultaten

De onderstaande opsomming van soorten bestaat uit alle soorten die ik in het onderzoeksjaar heb aangetroffen langs de Leigraaf elke keer als ik hier aanwezig was.

soortenlijst Leigraaf (maart 1985-februari 1986): dodaars, blauwe reiger, rietgans, kolgans, wilde eend, wintertaling, kuifeend, havik, buizerd, sperwer, torenvalk, patrijs, fazant, waterhoen, meerkoet, Kievit, watersnip, witgatje, kokmeeuw, stormmeeuw, holenduif, houtduif, turkse tortel, tortelduif, koekoek, steenuil, gierzwaluw, grôte bonte specht, kleine bonte specht, veldleeuwerik, boerenzwaluw, huiszwaluw, boompieper, graspieper, waterpieper, grote gele kwikstaart, witte kwikstaart, waterspreeuw, winterkoning, heggemus, roodborst, nachtegaal, roodborsttapuit, merel, kramsvogel, koperwiek, zanglijster, grote lijster, kleine karekiet, braamsluiper, tuinfluiter, zwartkop, tjiftjaf, fitis, goudhaantje, staartmees, glanskop, matkop, zwarte mees, pimpelnees, koolmees, boomklever, vlaamse gaai, ekster, kauw, roek, zwarte kraai, spreeuw, huismus, ringmus, vink, keep, groenling, putter, sijs, kneu, goudvink, geelgors, rietgors, wulp, barsijs

TOTAAL: 81 soorten.

In onderstaande soortenbesprekingen wil ik een overzicht geven van de waargenomen beekvogels, ook buiten de volledige bekendtellingen om. In deze opsomming heb ik alle soorten opgenomen die ik in het onderzoeksjaar langs de Leigraaf heb aangetroffen.

dodaars

Deze soort werd alleen in de wintermaanden waargenomen en dan meestal alleen maar op de zandvangers. Ik heb maar twee keer één ex. buiten de zandvangers gezien (27-I2: Leigraaf, Ketelstraat en 23-2: Ashorst). Op 4-1 en 4-2 werd een max. aantal bereikt van 6 ex.

rietgans

Ik heb bij de ganzen alleen de neergestreken ex. genoteerd omdat het anders onbegonnen werk was om alle overvliegende ganzen te noteren, wat er vaak honderden waren. Van de rietgans heb ik drie waarnemingen, alle gedaan in de weilanden langs de Hogewaldseweg nl. 23 ex., I2-I, 4-2 9 ex. en +100 ex., 23-2.

kolgans

Deze soort werd op dezelfde plaats en in gezelschap van de rietgans gezien. Ik heb twee waarnemingen van de kolgans nl. I2-I, I ex. en 23-2 I0 ex.

wilde eend

De wilde eend is een broedvogel op de zandvangers. Op 7-6 werd een $\emptyset$ gezien met 6 jongen. Op 24-II werd het max. bereikt van maar liefst 74 ex. De wilde eend werd het gehele jaar waargenomen.

wintertaling

Ik heb deze soort slechts twee maal gezien nl. 24-II 9 ex. op de zandvangers en 23-2 I ex. Leigraaf Ketelstraat.

kuifeend

Ik heb de kuifeend vier keer op de zandvangers gezien, 3 keer in april en één keer in november. Op 28-4 werd het hoogste aantal gezien van 36+10.

waterhoen

Deze soort werd net als de wilde eend ook vrij vaak gezien. De soort zou langs de Leigraaf broedvogel kunnen zijn omdat er verschillende goede broedbiotopen aanwezig zijn. De soort werd vooral in de wintermaanden gezien. Op 24-II werd er een max. bereikt van 6 ex.

meerkoet

Tussen 27-I2 en 25-I verschillende waarnemingen van I-2 ex. Deze soort wordt anders nooit in Groesbeek waargenomen.

Watersnip

Ik heb van de watersnip eigenlijk maar weinig waarnemingen (zie bijlagen). Op 24-II werd een max. bereikt van I2 ex. De watersnip is een echte wintervogel.

witgatje

Het witgatje is een heel gewone wintervogel langs de Leigraaf. De aantallen liggen meestal rond de 6 ex. (zie bijlagen). Op 24-II werd het hoogste aantal bereikt van II ex.

wulp

Op 23-2 werd er op verschillende plaatsen langs de Leigraaf I ex. waargenomen.

waterpieper

Van dit modie vogeltje werden meestal + I0 ex. gezien. Ik zie de waterpiepers meestal in één groepje in een weiland langs de Ashorst, vlak bij de beek. Op 4-2 werd een max. aantal bereikt van I3 ex. langs de Ashorst. De waterpieper is een vrij schuwe vogel zodat de aantal op sommige dagen minder waren (zie bijlagen).

grote gele kwikstaart

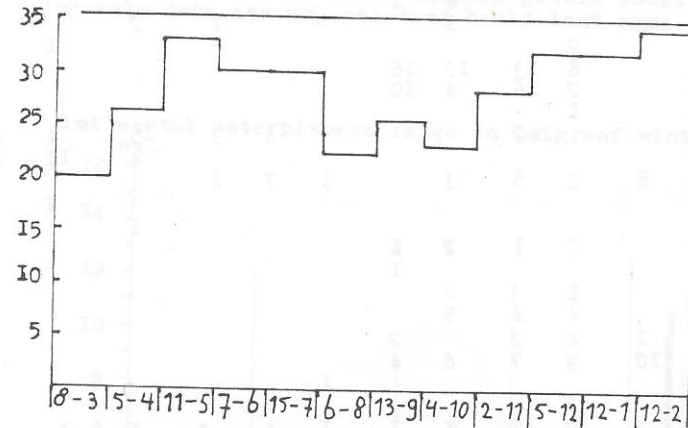
De grote gele kwikstaart vis langs de Leigraaf een wintergast vanaf november. Deze soort werd vooral langs de Ashorst en de Lage Horst gezien. Het hoogste aantal werd bereikt op 27-I2 en 2-I en bedroeg 4 ex.

waterspreeuw

Ik vond het erg leuk toen ik deze vogel langs de Lage Horst zag zitten. Het gaat hierbij om een waarneming van I7-II en het handelt om één ex.

Het aantal waargenomen soorten per volledige bekendtelling lag rond de 25-30 soorten. Op I2-2 werd het hoogste aantal soorten bereikt van 34 soorten en op 8-3 het laagste aantal van 20 soorten. De precieze getallen per volledige bekendtelling staan uitgezet in figuur 1.

figuur 1 aantal waargenomen soorten per volledige bekendtelling

De volledige bekendtellingen heb ik uitgewerkt in tabel 3. Het aantal ex. + de soort zijn per telling uitgewerkt. Er werden tijdens de volledige bekendtellingen in totaal 69 soorten waargenomen. Ik heb dit artikel nog aangevuld met I2 andere soorten die buiten de volledige bekendtellingen werden aangetroffen. Het totaal waargenomen soorten in de periode maart 1985-februari 1986 bedraagt dus 81 soorten. In de bijlagen heb ik alle waarnemingsdata van enkele echte beekvogels vewerkt.

tabel 3 soorten+aantal per volledige bekendtelling

soort	8-3	5-4	11-5	7-6	15-7	6-8	13-9	4-10	2-11	5-12	12-1	12-2
dodaars	1								2	2	5	
bl. reiger			1		1		1		2	3	4	2
rietgans											23	
kolgans											1	
wilde eend		1	3	7			1					
havik		1			1	2						
sperwer								1	1		2	
buizerd	2					2		1	4	3	7	5
torenvalk				1								
fazant		4	3			2					2	1
waterhoen		1							3	1	2	1
meerkoet											2	
kievit	26		4						4	2	4	6
witgatje									6	2		
watersnip									4	2	1	
kokmeeuw	64	75	2	5	126	4	179	41	356	57	250	106
stormmeeuw											33	12
holenduif	11									3		2
houtduif	124	4	6	7	11	5	5	12	5	5	3	9
t. tortel	2			2				1				2
tor. duif				1								
koekoek			3									
gierzwal.					4	1						
gr. b. sp.		2			1				1	2		3
veldleeuw.			2								1	
boerenzw.			8	13	12	16						
huiswaluw			2	16	4	10						
boompiep.			1									
graspiep.				2				3	3	15	4	23
waterpiep.										4	11	11
w. kwikst.	3	8	3	8	3		3	7	2			
gr. g. kwi											1	3
neggemus										1		
kl. karek.			1	1	2	1						
braamslui.						1						
tuinfluit.			1		2							
zwartkop			4	1	5							
fitis		1	4	2		2						
tjiftjaf	10	9	7	6	4							
goudhaan.									1			
roodborst.		2										
roodborst	2	7	1	1	1	1	4	4	5	3		5
nachtegaal			7	1								
merel	5	8	7	9	5	3	9	4	7	6		9
kramsvogel									7			75
koperwiek												50
zanglijster	1		1	1		1	2	1	1			
gr. lijster					6	4						2
staartmees		2										2
koolmees	4	8	6	5	10	1	5	7	5	15	12	
pimpelmees	3		6	3	5	6	4	2	3	11		3
zw. mees			1									
matkop				1				2				1

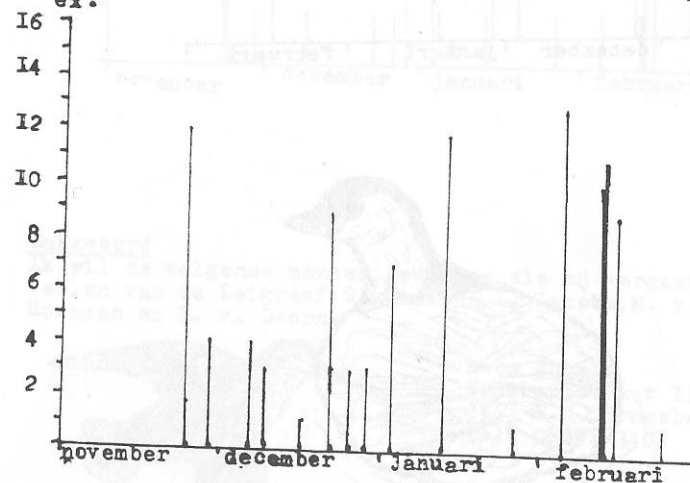
vervolg tabel 3 soort+aantal per volledige bekendtelling

soort	8-3	5-4	11-5	7-6	15-7	6-8	13-9	4-10	2-11	5-12	12-1	12-2
glanskop									2			
boomklever									3	1		1
geelgors		5	2	2	3				7	27		
rietgors											1	1
keep											1	
vink	20	7	7	6	10	5	18	26	4	15	5	12
putter									1			
groenling												
kneu	128		6		9			3			3	2
sijs											3	3
ringmus					1						36	5
spreeuw	33	42	1	105	46		5	18	2	14	15	80
vl. gaai		1	1	2			1	3	7	61	17	9
ekster		2	3	3	3	4	2	2	1	4	5	1
z. kraai	22	11	8	14	16	10	10	14	25	43	60	35
kauw		1	5	11			2	6	12	8	10	23
69	479	220	143	249	334	106	283	222	530	276	497	613

Bijlagen

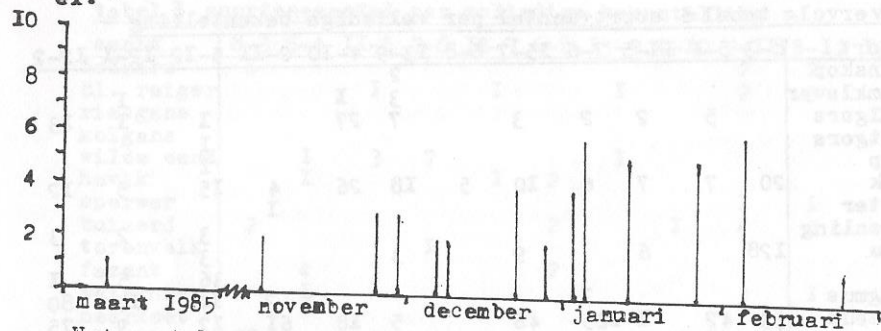
In de bijlagen heb ik enkele grafieken gemaakt met de waarnemingsdata en de aantallen van enkele echte beekvogels. De waarnemingen hebben ook betrekking op waarnemingen buiten de volledige bekendtellingen. Er is toen niet volledig geteld zodat de grafieken op vrij vele data een vrij relatief beeld laat zien.

Het aantal waterpiepers langs de Leigraaf winter 1985-1986 ex.

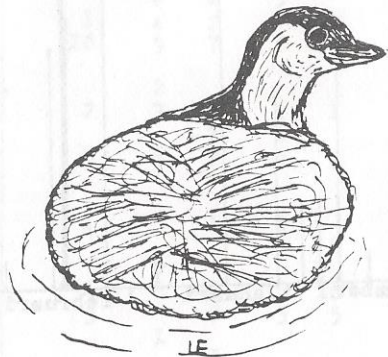
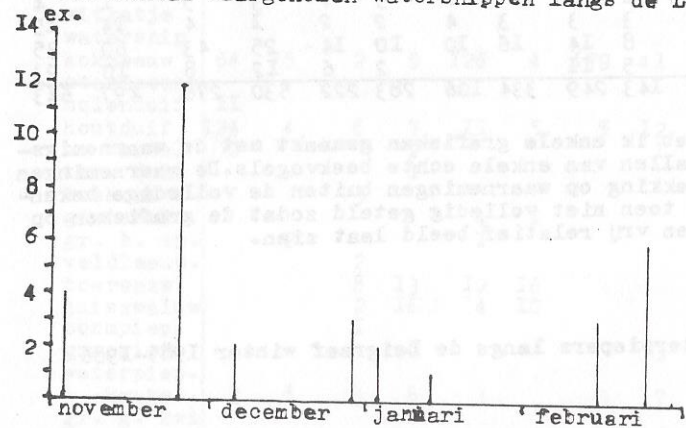

Het aantal dodaarzen langs de Leigraaf
ex.

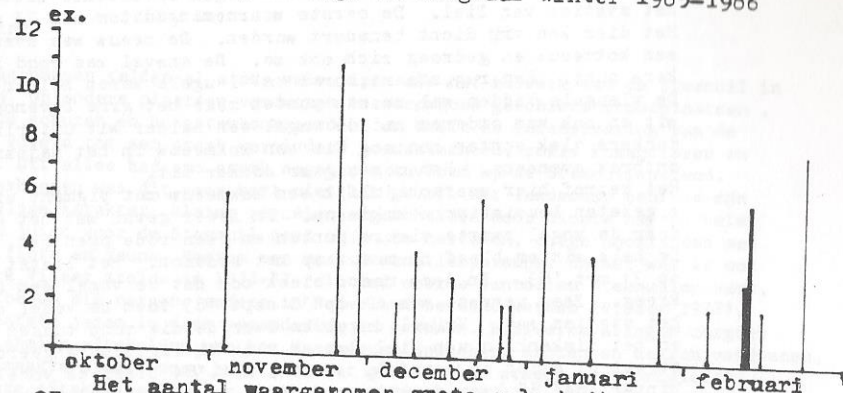

Het aantal waargenomen watersnippen langs de Leigraaf

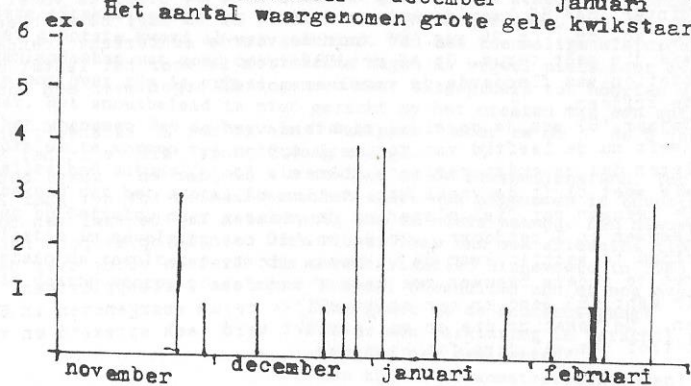

LE

Het aantal witgatjes langs de Leigraaf winter 1985-1986
ex.

Het aantal waargenomen grote gele kwikstaarten langs de Leigraaf.

Dankwoord

Ik wil de volgende mensen bedanken die mij vergezelden bij het tellen van de Leigraaf: G. Miskens, J. Jacobs, M. v.d. Weide, M. Hornman en L. v. Doorn.

LE

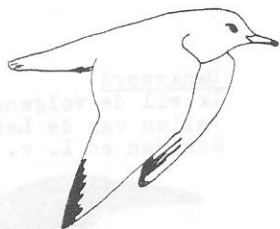
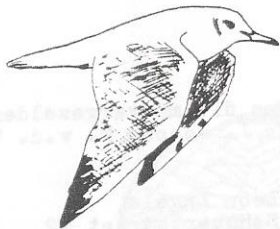
Leon Engels
Schubertstraat 12
6561 E.N. Groesbeek
tel. 08891-3401

LEUCISTISCHE KOKMEEUW

Najaar '83 ver ik verrast door een nogal opvallende witte meeuw op het station van Tiel. De eerste waarnemingsdatum was 23 sept. Het dier kon vrij dicht benadert worden. De meeuw was even groot als een kokmeeuw en gedroeg zich ook zo. De snavel was rood met een donkere punt. Kop, rug, staart, borst en vleugels waren helder wit. De vleugels hadden wel zwarte punten maar het grijs bovenop was hier wit en ook van onderen had de vogel een helder wit uiterlijk. De donkere vlek achter het oog die een kokmeeuw in het najaar vertoont ontbrak eveneens. Het oog zag er donker uit. Het betrof hier waarschijnlijk een kokmeeuw met pigment afwijking, een zogeheten leucistische kokmeeuw. In ieder geval was het geen albino daar de vogel zwarte vleugelpunten en geen rode ogen had. De hele winter bleef de meeuw op het station. Het laatst zag ik hem op 31 mrt.'83. In deze maand bleek ook dat de vogel een donkere kop kreeg. Zeer verrast was ik op 30 sept.'83 toen de vogel opnieuw op het station zat. Vrijwel dagelijks zwerfde die rond tussen het station en het ziekenhuis van Tiel dat er vlak bij ligt, fourangeerde op de straat of sloop op een dak. Tot 13 mrt.'84 bleef de vogel er. Winter '84/'85 kwam de kokmeeuw terug op 28 aug.'84 en bleef tot 20 feb.'85. Op 26 aug.'85 voor de vierde achtereenvolgende winter was die weer terug. Op 12 mrt.'86 toen ik voor het laatst op het station was fladderde de vogel er nog en begon weer een donkere kop te krijgen.

Najaar '83 was de vogel al minstens van het 2^e kalenderjaar, dus heeft nu de leeftijd van minimaal 4,5 jaar. Als we in het Handboek lezen dat de oudst geringste kokmeeuw 32 jaar en 1 maand oud werd, wie weet blijft de vogel het station bezoeken tot het jaar 2013?? De meeuwen van Tiel slaper op de plassen bij de waal van Boven-Leeuwen en IJendoorn. Op 9 jan.'86 toen ik op de pont naar Wamel stond te wachten kwam de kokmeeuw uit Tiel en vloog over de Waal met de andere meeuwen mee naar 1 van deze 2 slaappleatsen. In sept.'83 werd er een soortgelijke meeuw waargenomen in Scheveningen. De tekening die er van gemaakt werd leek sprekend en misschien betrof het wel dezelfde kokmeeuw.

Michel Klemann
Margrietstr. 6
6621 BW Breumel.

de STEENUIL in de Maasheggen 1985

1. Inleiding

De Maasheggen gelden al sinds vele jaren als het bolwerk van de Steenuil in Nederland. Op andere plaatsen verdwenen en verdwijnen geschikte broedplaatsen, zoals oude schuren en hoogstamboomgaarden, en heeft de intensivering van de landbouw geleid tot een sterk verminderd voedselaanbod, zoals knaagdieren en insecten. Dit alles had een sterk negatieve invloed op de Steenuilenstand. In de Maasheggen was dit voor kort niet het geval. Het landschap behield zijn kleinschalige karakter: kleine percelen afgescheiden door dichte hagen, vele knotbomen juist voor de Steenuil goed om in te nestelen, ruige hooilanden met een rijke flora en fauna. Kortom een waar Steenuilenparadijs. En het was er ook naar: Dick Visser stelde in 1975-77 relatief enorme aantallen Steenuilen vast, met dichtheden die nergens anders in Nederland bereikt werden (Visser 1977).

De laatste jaren is daar verandering in gekomen. Ruilverkavelingen zorgden voor een snelle aftakeling van het Maasheggenlandschap. Knoten en heggen verdwenen, hooiland maakte plaats voor bouwland, het gebied werd steeds meer ontsloten. Aan verdere aftakeling lijkt nu een halt te zijn toegeeroepen, maar het irriterende is dat het grootste kwaad al was geschied. Van het toenmalige kleinschalige Maasheggenlandschap met goed ontwikkelde hagen is vrijwel niets meer over. Van de hagen die nog over zijn is vrijwel geen meer uitgegroeid tot hoogtes van 3 of meer meter. Het snoei beleid is niet gericht op het creëren van een optimale heg, maar op het wegnemen van de heg als "lastpost" door ze om de 6 jaar tot weipaalvorm om te vormen met motorzaag en bijl.

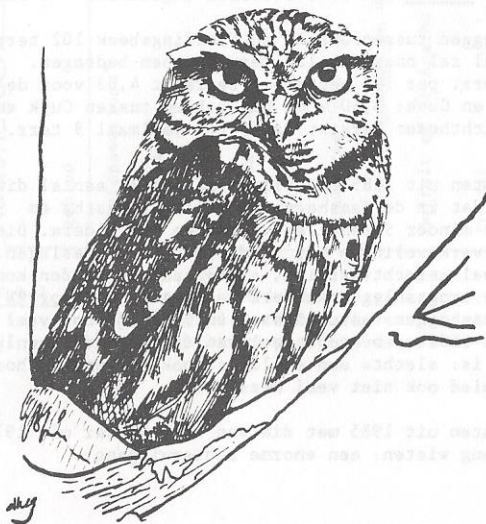
Dit alles had natuurlijk ook z'n invloed op de Steenuilenstand. Tot nu toe was het bekend dat het aantal Steenuilen sterk was afgenomen in bijvoorbeeld de Maasheggen bij Oeffelt, maar getalsmatig was er niets bekend. Een nieuwe Steenuil inventarisatie in navolging van Dick Visser leek dan ook alleszins zinvol. In dit artikel staan de resultaten van die inventarisatie, uitgevoerd in 1985, verwerkt. Vragen die daarbij voorop staan zijn:

"Hoeveel Steenuilen zijn er nog over?"

"Hoe groot is de achteruitgang?"

"Is er een verklaring in verschil van achteruitgang per deelgebied?"

"Hoe zijn de toekomstverwachtingen?"

2. Methode.

Bij deze inventarisatie stond voorop dat er een reëel beeld van het aantal Steenuilen gevormd moest kunnen worden, met zo weinig als mogelijk inventarisatietijd. Tijd voor tijdrovende combinaties van verschillend bezoeken per gebied was er niet, zoals wel gedaan door Dick Visser. Daarom werd gekozen voor de cassette-recordermethode. Door het afspelen van Steenuil-geluiden wordt de vogel aangezet tot roepen. Aangezien de vogels erg honkvast zijn mag daarbij aangenomen worden dat één waarneming voldoende is voor het vaststellen van een territorium. Mijn ervaring is dat Steenuilen niet worden verjaagd door deze geluiden, juist door deze honkvastheid, ze hebben een jaarterritorium, die ook het gehele jaar word verdedigd. De geluiden werden afgespeeld vanaf de zandpaden door de gebied- en zover mogelijk uit de beurt van potentiële nestelbomen. Overigens roepen de Steenuilen ook van nature veel tegen elkaar, vooral roeporkesten met het vrij agressieve "wieow"-geluid zijn vooral in het voorjaar niet van de lucht.

Er werd in april en mei 1985, vrijwel uitsluitend 's avonds, geïnventariseerd. Edward Jans inventariseerde tussen Gassel en Cuyk, Dik Heg tussen Oeffelt en Vierlingsbeek; we kregen aanvullende waarnemingen van William Verpoort en Jeroen Bultjes van rondom Oeffelt. In het laatste gebied kon niet voldoende geïnventariseerd worden. In elk gebied werd één bezoek gebracht. De cassette-recorder werd echter niet één maal voor niets afgespeeld. Zosnel reactie volgde werd gestopt, en hoorde men al snel dat de Steenuilen tegen elkaar op begonnen te roepen. De verspreiding van de territoria was dan uiteindelijk ook geheel naar verwachting.

Natuurlijk kunnen bij deze methode ook niet alle Steenuilen gevonden worden. Daarom werd uiteindelijk ook een schatting gemaakt van het werkelijke aantal Steenuilen. Bij vergelijking van de territoria in de Zoetepasweiden gevonden in de jaren 1982, 1983 en 1984 middels intensief onderzoek (o.a. door alle knotbomen te controleren) en de cassette-recorderinventarisatie in 1985 bleken de resultaten opmerkelijk goed overeen te komen. Daarbij leek van een belangrijke wintersterfte geen sprake, en bleek de inventarisatie op deze wijze succesvol. Gesteld mag daarom worden dat de inventarisatie voldoende was om na een schatting een reëel beeld te krijgen van het aantal Steenuilen.

3. Resultaten en vergelijking.

In tabel 1 staan de resultaten verwerkt van het onderzoek, tevens zijn de gegevens van Dick Visser over 1975-77 opgenomen om tot een vergelijk te komen.

In de kaarten 1 en 2 benevens 3 en 4 zijn de territoria ingetekend (1 stip komt overeen met 1 territorium).

In totaal werden in de Maasheggen tussen Gassel en Vierlingsbeek 102 terr. vastgesteld, het werkelijke aantal zal ongeveer 126 terr. hebben bedragen.

De broeddichtheid (aantal terr. per 100 hectare) bedraagt 4,83 voor de Maasheggen tussen Vierlingsbeek en Cuyk; 3,50 voor het gebied tussen Cuyk en Gassel. Plaatselijk worden nog dichtheden bereikt van 7 tot maximaal 9 terr. per 100 ha.

Bij vergelijking van de resultaten uit 1985 onderling vallen een aantal dingen op. Op de eerste plaats zien we dat in de Maasheggen Oeffelt-St. Agatha en Boxmeerse Veld relatief duidelijk minder Steenuilen voorkomen dan elders. Dit zijn ook de gebieden waar de ruilverkavelingen het hardst hebben toegeslagen. De naam "Boxmeerse Veld" is nu wel gerechtvaardigd, alleen aan de randen komen hier nog Steenuilen voor. Ook de brugaanleg en andere werkzaamheden voor RW 73 zal zijn tol geëist hebben. De Maasheggen tussen Gassel en Cuyk zijn ook veel minder. Dat is niet verwonderlijk omdat een groot deel van dit gebied eigenlijk geen echt Maasheggegebied meer is: slechts een smalle strook buitendijks hoort daarbij. Daarnaast is van dat gebied ook niet veel meer over.

Bij vergelijking van de resultaten uit 1985 met die van Dick Visser uit 1975-77 zien we wat we eigenlijk al lang wisten: een enorme achteruitgang.

Maasheggen

gebied	opp. (ha.)	1975/76/77		1985		
		get. terr.	gesch. terr. brd. ⁵	get. terr.	gesch. terr. brd. ⁵	
Zoetepasweiden ⁴	492,5			26	30	6,10
Bergkampen	37,5	29	3,47	2	2	5,33
Horddonken	180			0	0	-
Zurepasweiden ⁴	125			7	8	6,40
Warande	80	?	7,50	6	6	7,50
Boxmeerse Veld e.o.	225	14	6,22	9	10	4,44
Middelsteegsche- en Oeffeltse Weiden	260	24	9,23	15	16	6,15
Oeffelt en St. Agatha	360	51	14,17	7	13	3,61
totaal	1760	118	7,05 ⁶	72	85	4,83 ⁷
Kraaijenbergse Plassen e.o.	1300 ¹	19 ³	1,46 ³	30	40	3,74 ¹
Katwijk	110	2	1,82	0	1	0,91
totaal	1410	21 ³	1,49 ^{3,6}	30	41	3,50 ^{4,7}

Tabel 1. De Steenuil in de Maasheggen, oppervlaktes van de onderzochte gebieden, aantal getelde territoria en aantal geschatte territoria, en de broeddichtheden per gebied in 1975-77 (naar D. Visser) en 1985.

¹ oppervlakte vóór de afgraving, nadien ongeveer 1070 ha.. Dichtheid 1985 berekend met laatste waarde.

² eigen schatting, in 1975-77 niet onderzocht.

³ slechts klein deel onderzocht, precieze oppervlakte onbekend, ontstaan niet reëel; waarschijnlijk het dubbele.

⁴ gebied en oppervlakte exclusief de Grootvissige (60 ha.) en Vortanne (35 ha.) kreekjes. Andere kreekjes verwaarloosd in berekeningen.

⁵ broeddichtheid berekend naar geschatte waarden.

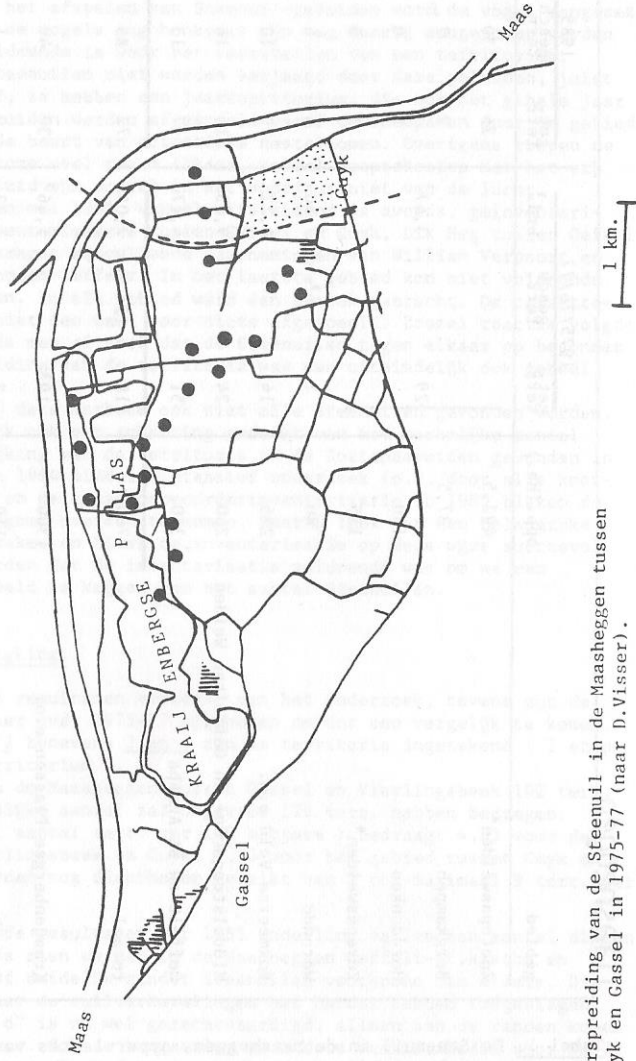
⁶ plaatselijk dichtheden van 17 territoria t/m Oeffelt voor de Maasheggen Cuyk-Vierlingsbeek, 5 territoria bij Groot Linden voor de Maasheggen Cuyk-Gassel.

⁷ plaatselijk 9 territoria Zoetepasweiden idem, 4 territoria Kleine/Grote Ceest idem.

Maasheggen Cuyk-Gassel.

- wegen/paden
- ▨ bosjes
- - - spoorlijn
- ▤ buiten het Maasheggengebied (niet onderzocht 1985)

Kaart 1. Verspreiding van de Steenuil in de Maasheggen tussen Cuyk en Gassel in 1975-77 (naar D. Visser).

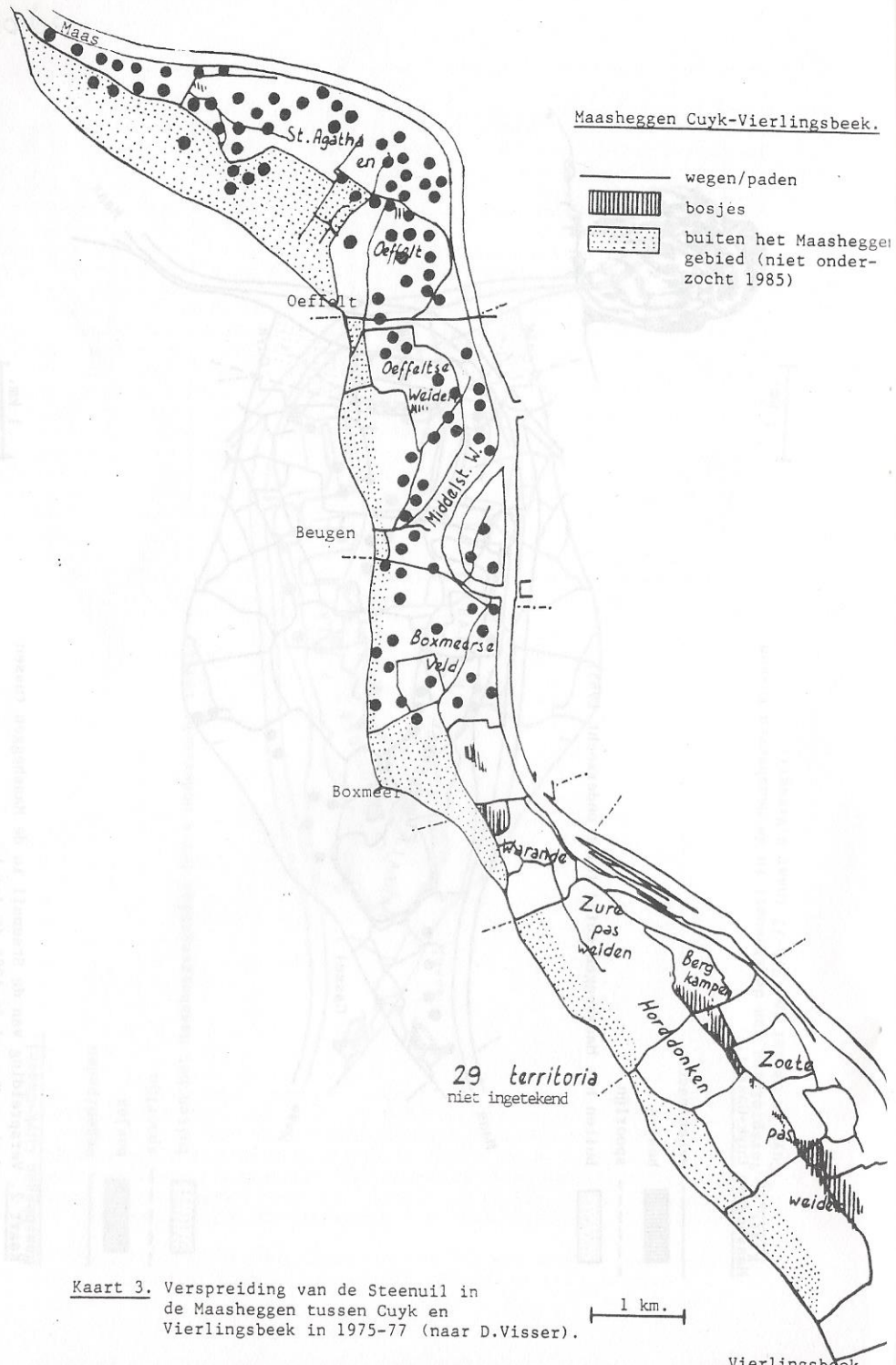
Maasheggen Cuyk-Gassel.

- wegen/paden
- ▨ bosjes
- - - spoorlijn
- ▤ buiten het Maasheggengebied (niet onderzocht 1985)

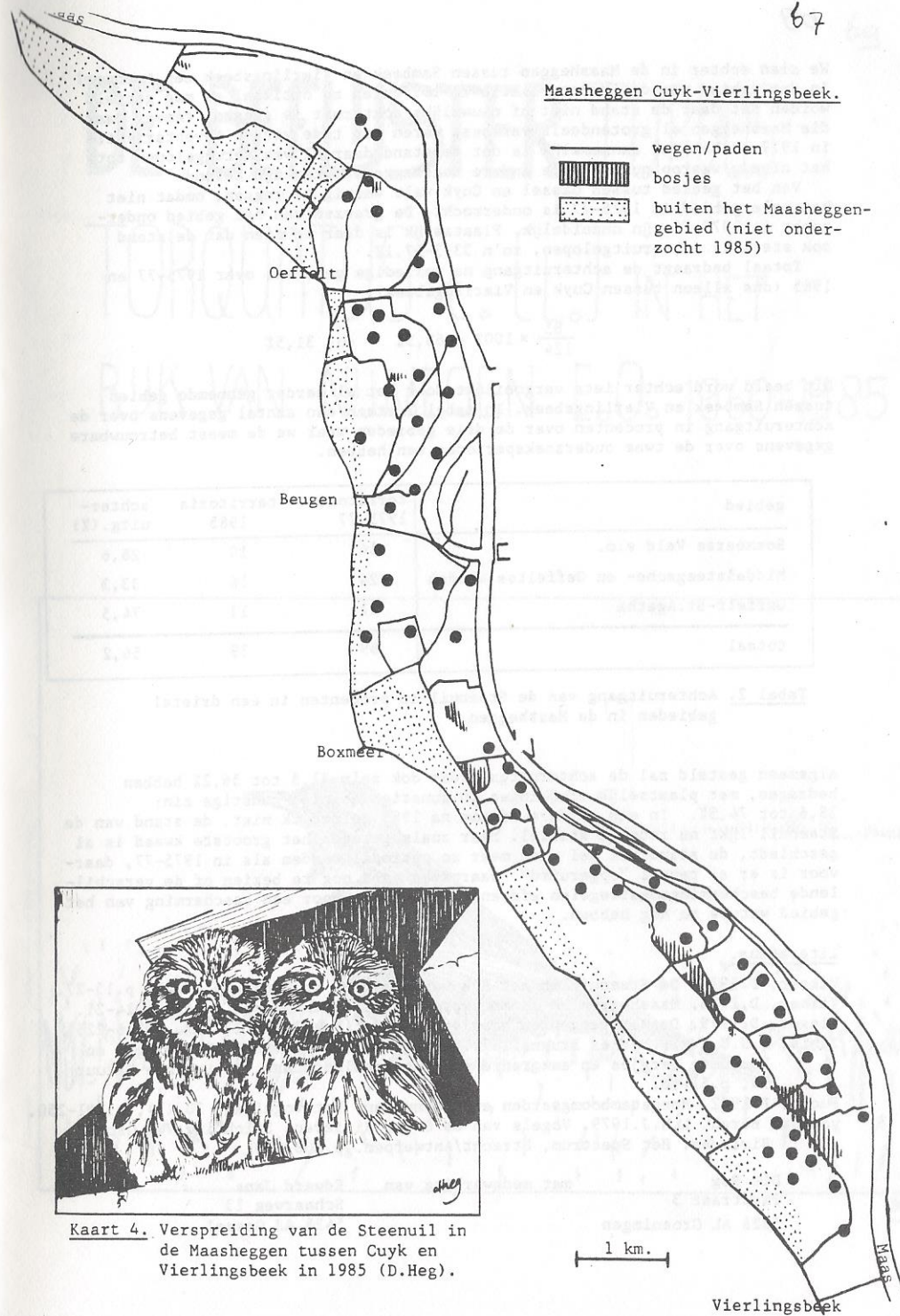

Kaart 2. Verspreiding van de Steenuil in de Maasheggen tussen Cuyk en Gassel in 1985 (E. Jans).

Kaart 3. Verspreiding van de Steenuil in de Maasheggen tussen Cuyk en Vierlingsbeek in 1975-77 (naar D.Visser).

Kaart 4. Verspreiding van de Steenuil in de Maasheggen tussen Cuyk en Vierlingsbeek in 1985 (D.Heg).

We zien echter in de Maasheggen tussen Sambeek en Vierlingsbeek een toename! In dat gebied was de inventarisatie in 1977 niet zo optimaal en mag gesteld worden dat daar de stand niet of nauwelijks achteruit is gegaan, temeer daar die Maasheggen al grotendeels verwoest waren ten tijde van de inventarisatie in 1977 en het dus aannemelijk is dat de stand daar al was teruggelopen tot het niveau waarop nu ook vele andere Maasheggenstukken zijn beland.

Van het gebied tussen Gassel en Cuyk valt weinig te zeggen, omdat niet het hele gebied in 1975-77 is onderzocht. De grenzen van het gebied onderzocht in 1975-77 zijn onduidelijk. Plaatselijk is daar te zien dat de stand ook sterk is achteruitgelopen, zo'n 33,3-57,1%.

Totaal bedraagt de achteruitgang na volledige gegevens over 1975-77 en 1985 (dus alleen tussen Cuyk en Vierlingsbeek):

$$\frac{85}{124} \times 100\% = 68,5\% \quad \text{dus } 31,5\%$$

Dit beeld wordt echter iets vergoeilijkt door het al eerder genoemde gebied tussen Sambeek en Vierlingsbeek. In tabel 2 staan een aantal gegevens over de achteruitgang in procenten over de drie gebieden waar we de meest betrouwbare gegevens over de twee onderzoeksperiodes van hebben.

gebied	territoria 1975-77	territoria 1985	achter- uitg.(%)
Boxmeerse Veld e.o.	14	10	28,6
Middelsteegsche- en Oeffeltse Weiden	24	16	33,3
Oeffelt-St.Agatha	51	13	74,5
totaal	89	39	56,2

Tabel 2. Achteruitgang van de Steenuil in procenten in een drietal gebieden in de Maasheggen.

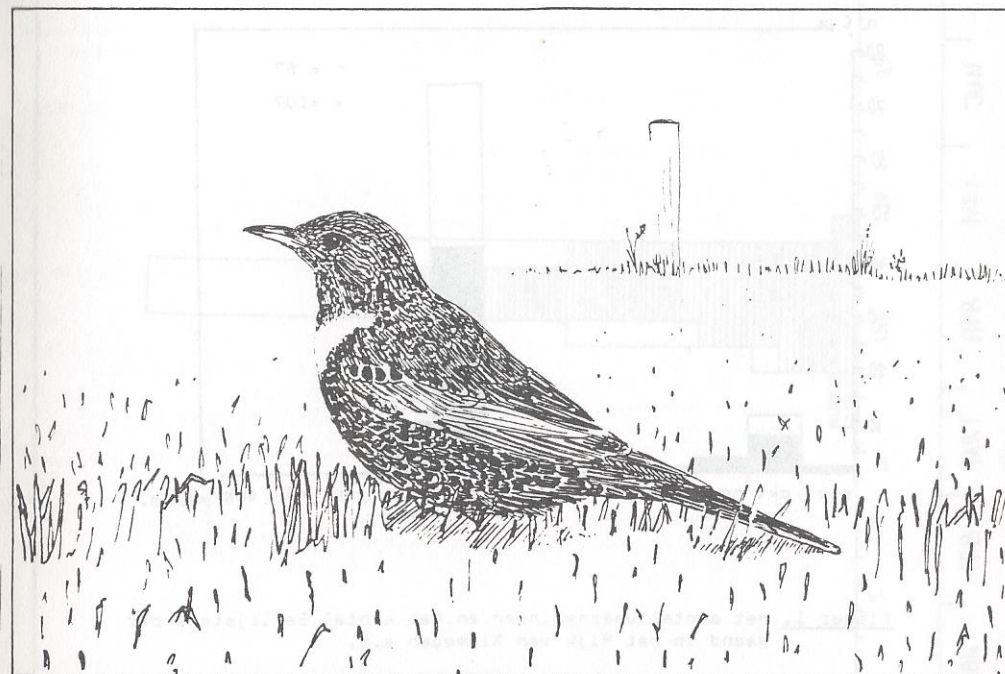
Algemeen gesteld zal de achteruitgang dan ook zo'n 31,5 tot 56,2% hebben bedragen, met plaatselijk afwijkingen in gunstige en niet gunstige zin: 28,6 tot 74,5%. In een verdere afname na 1985 geloof ik niet, de stand van de Steenuil lijkt nu redelijk stabiel. Maar zoals gezegd: het grootste kwaad is al geschiedt, de stand zal wel niet meer zo optimaal worden als in 1975-77, daarvoor is er al teveel "opgeruimd". Daarnaast valt nog te bezien of de verschillende beschermingsmaatregelen afdoende genoeg zijn voor een bescherming van het gebied wat we nu nog hebben.

Literatuur.

- Visser, D.1977. De Steenuil in het Rijk van Nijmegen. de Mourik 3 (3/4), p.13-27.
 Visser, D.1978. Maasheggen en landbouwproblematiek. de Mourik 4 (6), p.14-21.
 Visser, D.1979. De Maasheggen en haar vogels. Het Vogeljaar 27 (5), p.216-225.
 Tanis, J.J.C. & M.F.Mörzer Bruyns.1971. De vogelbevolking van de Groeningse en Vortumse Bergjes en aangrenzend Maasheggenlandschap. De Levende Natuur 74, p.51-56.
 Fuchs, P.1982. Hoogstamboomgaarden en Steenuilen. Het Vogeljaar 30 (5), p.241-250.
 van den Bergh, L.M.J.1979. Vogels van de Grote Rivieren. Stichting VWG Grote Rivieren. Het Spectrum, Utrecht/Antwerpen. p.208-209.

Dik Heg met medewerking van Edward Jans
 Passtraat 3 Schaarweg 13
 5826 AL Groeningen 5438 AJ Gassel

DE BEFLUSTER TURDUS TORQUATUS t. [L.] IN HET RIJK VAN NIJMEGEN E.O. 1960-1985

Inleiding.

Van de twee ondersoorten van de Beplijster komt de ondersoort torquatus als doortrekker algemeen in Nederland voor. Deze ondersoort broedt in Ierland, Groot Brittanië en Scandinavië.

De andere ondersoort is genaamd alpestris en zoals de naam al zegt bewoont deze soort het berggedeelte van Zuid- en Midden Europa.

De meest noordelijke broedplaatsen bevinden zich in Duitsland. De in Nederland doortrekkende Beplijsters betreffen vrijwel altijd de ondersoort torquatus, die overwintert in de Sahara Atlas in Noord-Afrika en ons land tijdens de trek passeert.

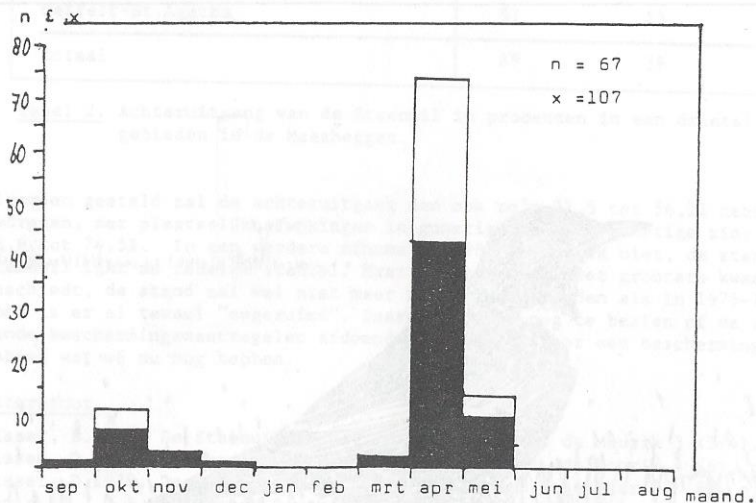
In dit artikel zal ik me beperken tot de ondersoort torquatus, omdat de ondersoort alpestris volgens het waarnemingenarchief nog nooit in het Rijk van Nijmegen en omstreken is waargenomen.

De waarnemingen die ik gebruikt heb voor het samenstellen van dit artikel zijn alle afkomstig uit het waarnemingenarchief van de vogelwerkgroep.

1. De doortrek.

In figuur 2. zijn alle Beplijsterwaarnemingen verwerkt, die zich in het waarnemingenarchief bevonden.

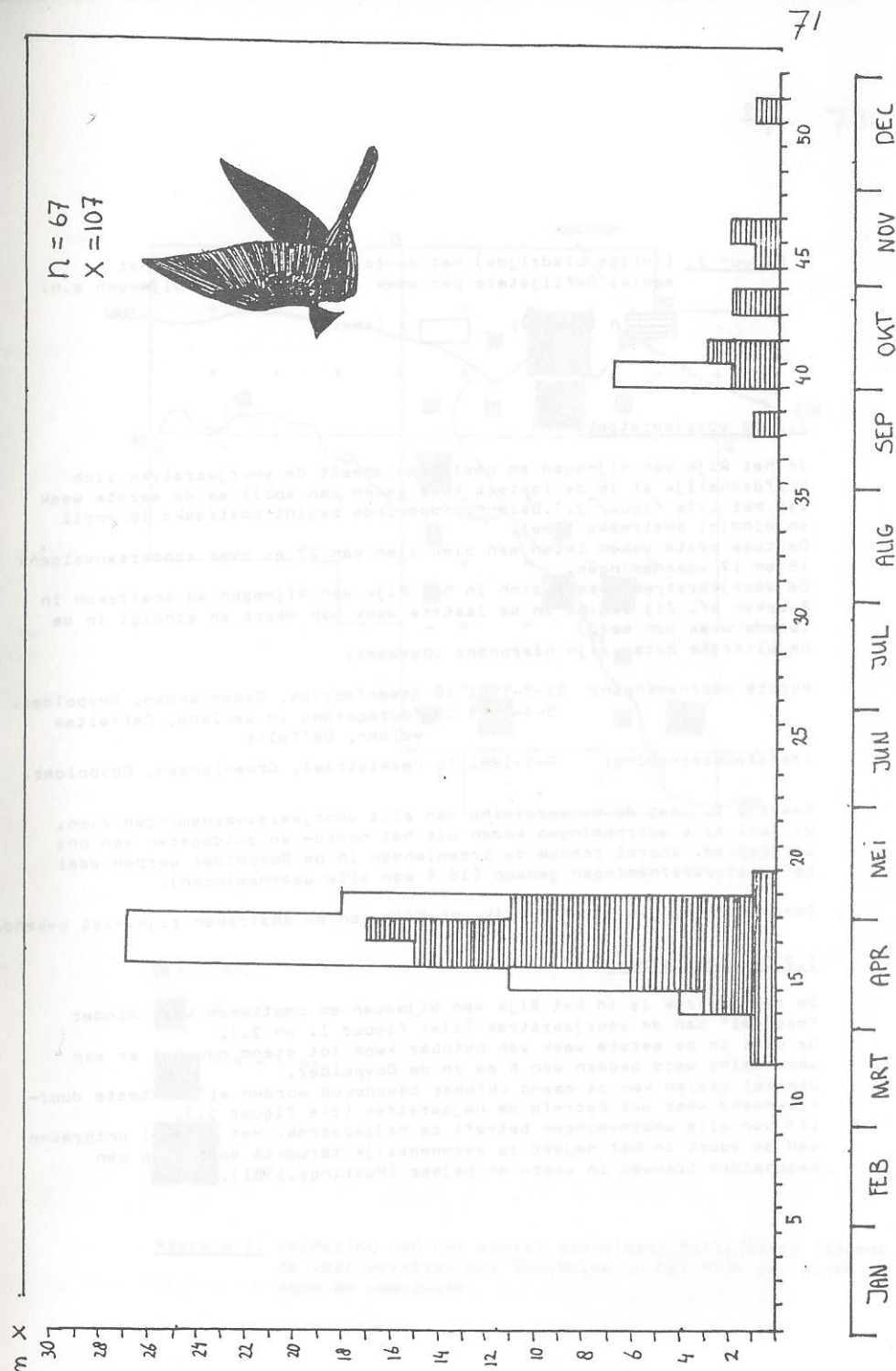
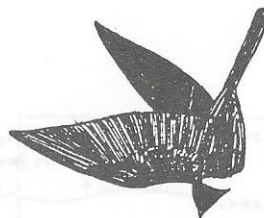
De grafiek van figuur 2. is tot stand gekomen uit 67 waarnemingen die een totaal van 107 exemplaren geven.

Figuur 1. Het aantal waarnemingen en het aantal Beplijsters per maand in het Rijk van Nijmegen e.o.

■ n (=wrn.); □ x (=ex.).

n = 67
x = 107

Figuur 2. (Vorige bladzijde) Het aantal waarnemingen van het aantal Beflijsters per week in het Rijk van Nijmegen e.o.

▨ n (=wrn.); □ x (=ex.).

1.1. De voorjaarstrek.

In het Rijk van Nijmegen en omstreken speelt de voorjaarstrek zich hoofdzakelijk af in de laatste twee weken van april en de eerste week van mei (zie figuur 2.). Deze hoofdperiode begint omstreeks 16 april en eindigt omstreeks 3 mei.

De twee beste weken laten een piek zien van 27 ex over achtereenvolgens 15 en 17 waarnemingen.

De voorjaarstrek speelt zich in het Rijk van Nijmegen en omstreken in 8 weken af. Zij begint in de laatste week van maart en eindigt in de tweede week van mei.

De uiterste data zijn hieronder opgesomt;

eerste waarnemingen: 31-3-1981 16 Steenfabriek, Groenlanden, Ooypolder.
5-4-1985 16 fouragerend in weiland, Geffeltse weiden, Geffelt;

laatste waarneming: 9-5-1981 10 Hezelstraat, Groenlanden, Ooypolder.

Kaartje 1. laat de verspreiding van alle voorjaarswaarnemingen zien. Vrijwel alle waarnemingen komen uit het noord- en zuidoosten van ons werkgebied. Vooral rondom de Groenlanden in de Ooypolder worden veel Beflijsterwaarnemingen gedaan (16 % van alle waarnemingen).

Zomerwaarnemingen uit het Rijk van Nijmegen en omstreken zijn niet bekend.

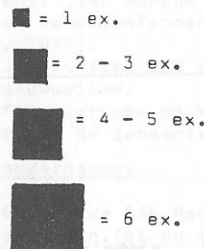
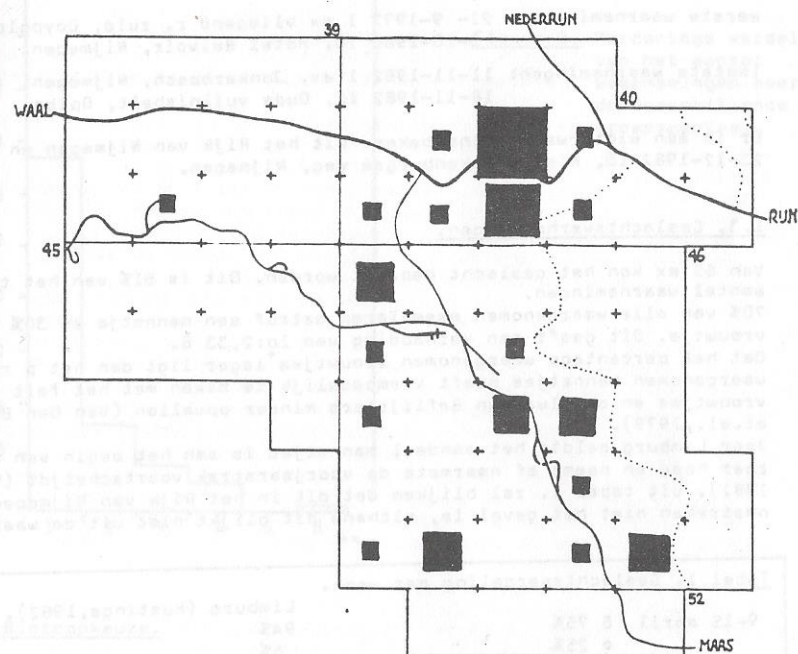
1.2. De najaarstrek.

De najaarstrek is in het Rijk van Nijmegen en omstreken veel minder "massaal" dan de voorjaarstrek (zie: figuur 1. en 2.).

De piek in de eerste week van oktober kwam tot stand doordat er een waarneming werd gedaan van 6 ex in de Ooypolder.

Globaal gezien kan de maand oktober beschouwd worden als de beste doortrekmaand voor wat betreft de najaarstrek (zie figuur 2.).

18% van alle waarnemingen betreft de najaarstrek. Het vrijwel ontbreken van de soort in het najaar is vermoedelijk terug te voeren op een gescheiden trekwee in voor- en najaar (Hustings, 1981).

Kaartje 1. Verdeling van het aantal exemplaren Beflijsters tijdens de voorjaarstrek per SOVCNblok in het Rijk van Nijmegen en omstreken.

De uiterste data van de najaarstrek zijn hieronder opgesomt;

eerste waarnemingen: 21-9-1977 1 ex vliegend r. zuid, Ooypolder.
3-10-1980 16, Hotel Belvoir, Nijmegen;

laatste waarnemingen: 11-11-1982 1 ex, Jonkerbosch, Nijmegen.
18-11-1982 16, Oude vuilnisbelt, Oploo.

Er is één winterwaarneming bekend uit het Rijk van Nijmegen en omstreken:
23-12-1982 16, Nieuwe Dukenburgse weg, Nijmegen.

1.3. Geslachtsverhoudingen.

Van 65 ex kon het geslacht bepaald worden. Dit is 61% van het totaal aantal waarnemingen.

70% van alle waargenomen exemplaren betrof een mannetje en 30% een vrouwtje. Dit geeft een verhouding van 10:2,33 ♂.

Wat het percentage waargenomen vrouwtjes lager ligt dan het percentage waargenomen mannetjes heeft vermoedelijk te maken met het feit dat vrouwtjes en onvolwassen Beflijsters minder opvallen (Van Den Bergh et al., 1979).

Voor Limburg geldt: het aandeel mannetjes is aan het begin van de trek zeer hoog en neemt af naarmate de voorjaarstrek voortschrijdt (Hustings, 1981). Uit tabel 1. zal blijken dat dit in het Rijk van Nijmegen en omstreken niet het geval is, althans dit blijkt niet uit de waarnemingen.

Tabel 1. Geslachtsverdeling per week.

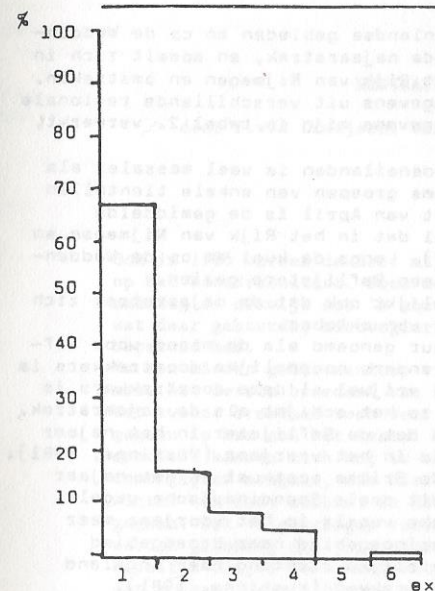
		Limburg (Hustings, 1982).
9-15 april	♂ 75%	94%
	♀ 25%	6%
16-22 april	♂ 61%	84%
	♀ 39%	17%
23-29 april	♂ 62%	76%
	♀ 38%	24%
30/4-6 mei	♂ 86%	50%
	♀ 14%	50%

1.4. Groeps grootte.

Meestal betreffen de Beflijsterwaarnemingen 1 exemplaar, maar er is één waarneming bekend van 6 exemplaren. Dit is de grootste waargenomen groep Beflijsters uit het Rijk van Nijmegen en omstreken.

De gemiddelde groeps grootte per week varieert van 1 exemplaar tot 3,50 exemplaren.

Figuur 3. geeft de verdeling van het percentage waarnemingen over de verschillende groeps groottes.

Figuur 3. Percentage verdeling van het aantal waarnemingen over de verschillende groeps groottes.

1.5. Biotoopkeuze.

Vogels in Limburg vermeldt: De Beflijster wordt aangetroffen op kalkgraslanden en weilanden, zandige akkers en heiden met grazige plekken. Vaak hebben deze terreinen een enigszins schraal karakter. In parken en plantsoenen worden ze zelden gezien.

Beflijsters foerageren bij voorkeur op grasland langs bosranden of dichte heggen. Dit doen ze vaak in gezelschap van Merels.

Vrijwel ieder jaar worden er in de Ooypolder Beflijsters waargenomen aan de rand van de Groenlanden en/of langs meidoornhagen in het Circul (Van den Bergh, 1979).

Kaartje 1. laat zien dat de meeste Beflijsters zich ophouden om en nabij de stuwwallen.

Dat de Beflijsters ook op heide te zien zijn bewijzen de waarnemingen van Beflijsters op de Gemeenteheide bij Bergen.

1.6. Bijzonderheden.

Op 5-5-1985 hoorde Dik Heg op de Gemeenteheide bij Bergen een mannetje Beflijster zingen. Tot nu toe zijn er nog maar 3 waarnemingen bekend van zingende Beflijsters uit het Rijk van Nijmegen en omstreken.

2. Vergelijking met andere gebieden

De voorjaarsstrek blijkt in alle binnenlandse gebieden en op de Waddeneilanden spectaculairder te zijn als de najaarsstrek, en speelt zich in precies dezelfde periode af als in het Rijk van Nijmegen en omstreken. Om dit te verduidelijken heb ik de gegevens uit verschillende regionale avifauna's op een rijtje gezet. De gegevens zijn in tabel 2. verwerkt, en wel per maand.

De doortrek van Beflijsters op de Waddeneilanden is veel massaler als in het binnenland. Op Texel worden soms groepen van enkele tientallen Beflijsters gezien. In de tweede helft van April is de gemiddelde groeps-grootte op Texel 11 ex., terwijl dat in het Rijk van Nijmegen en omstreken 1,70 ex. is (Dijksen, 1977). Langs de kust en op de Waddeneilanden worden regelmatig grote groepen Beflijsters gezien.

Uit de gegevens van andere gebieden blijkt ook dat de najaarsstrek zich geconcentreerd heeft in de eerste week van oktober. De maand april wordt in alle literatuur genoemd als de maand voor Beflijsters. In vergelijking met de meeste andere noordelijke doortrekkers is dit merkwaardig te noemen, immers bij vrijwel al deze doortrekkers is de voorjaarsstrek geringer van omvang zo het schijnt als de najaarsstrek. Als conclusie wordt hieraan verbonden dat de Beflijster in het najaar blijkbaar een andere trekweg kiest als in het voorjaar (Hustings, 1981). Het is bekend dat de Beflijster aan de Britse oostkust in het najaar talrijk doortrekt. Vermoedelijk zijn dit deels Scandinavische vogels. Dit kan betekenen dat de Scandinavische vogels in het voorjaar meer oostelijk (meer direct) van overwinteringsgebied naar broedgebied trekken en in het najaar eerst in westelijke richting naar Engeland vliegen en daarna pas naar het zuiden trekken (Hustings, 1981).

Tabel 2. Percentageverdeling van het aantal waargenomen Beflijsters per maand over verschillende onderzoeksgebieden.

gebied	onderzoeks jaren	maand								
		9	10	11	12	1	2	3	4	5
Midden Nederland	30-70	4	6	2	0	-	-	0	75	12
Rijk van Nijmegen e.o.	64-85	1	10	3	1	-	-	2	70	13
Limburg	60-83	1	4	0	5	1	-	2	75	11
Grote Rivieren	58-76	16	21	11	2	4	-	-	39	9

Literatuur.

- Alleyn, W.F. et al. (1971): Avifauna van Midden-Nederland. Assen.
- Bergh, L.M.J. van den et al. (1979): Vogels van de Grote Rivieren. Utrecht/Antwerpen.
- Brouwer, P. & R.Gorissen & W.Hagemeyer & W.Helmer (1985): Vogels van de Ooyolder. VVG Rijk van Nijmegen e.o. Nijmegen.
- Van Dijk, A.J. & Van Os, B.L.J. (1982): Vogels van Drenthe. Assen.
- Erve, F.J.H. van et al. (1967): Avifauna van Noord-Brabant. Assen.
- Dijksen, A.J. en C.J. (1977): Texel vogeleiland. Zutphen.
- Hustings, F. (1981): De Beflijster (*Turdus torquatus* L.) in Limburg. In Vogelvlucht. 3: 83-89.
- Ganzavles, W. et al. (1985): Vogels in Limburg. Maastricht.

NESTKASTENRESULTAAT BROEDSEIZOEN 1985

door F.v/d Cruijzen, Wilhelminastraat 11 te Mill, tel. 08859 - 1949.

Ook in 1985 werden de door mij opgehangen nestkasten wekelijks gecontroleerd op het broedresultaat. Soms met goed, soms met slecht weer togen wij elke maand en dikwijls ook 's woensdag er op uit om even in de kastjes te kijken wat daar gebeurde, nieuwsgierig wat de harde winter voor de holenbroeders betekend had.

Na een minder goede aanloop viel het wat de kool- en pimpelmezen betrof wel mee, het eerste broedsel van de ringmussen was slecht, maar dit werd door het tweede broedsel toch weer goed gemaakt. Hoé het met de boomkruipers gegaan is kan aan het aantal broedparen niet gemeten worden, daar deze speciale kasten zich nog in een experimenteel stadium bevinden. Wat de zomergasten aangaat, die hier komen om te broeden, dus niets met de barre winter van doen hebben, is de bonte vliegenvanger met grote sprongen vooruit gegaan. Ook de gekraagde roodstaart heeft weer enkele kastjes benut. Er werden gelukkig dit jaar minder kastjes door derden verstoord en weggehaald, hopelijk blijft deze kentering zich zo doorzetten. Ook wil ik wel even kwijt dat volgens vele biologen en ook in boeken kan men dit lezen, dat kool- en pimpelmezen veelal twee broedsels groot zouden brengen. Uit mijn vijfjarig onderzoek blijkt echter dat er slechts een gering aantal een tweede broedpoging aangaat en dan blijkt ook nog dat er minder eitjes worden gelegd, waarvan er vele onbevruucht blijken te zijn en verder worden vele tweede broedsels zonder aanwijsbare reden verlaten.

Van de torenvalken was voor het broedseizoen al bekend dat ook zij door de winter zware verliezen hadden geleden. In 1984 waren op een na alle kasten bezet, 7 broedsels met 28 uitgevlogen jongen was het resultaat. Dit jaar werden er nog twee kasten bijgeplaatst maar er werden er slechts vijf bezet, die goed waren voor 22 eieren doch hieruit kwamen maar 17 jongen. Er moet wel bij vermeld worden dat in een kast 5 eieren werden gelegd, waarvan slechts een jong het licht aanschouwde en waarvan de overige 4 volledige jongen bleken te bevatten, kennelijk is hier dus op de een of andere manier gestoord. Bij de eerste controle bleek er bij de 4 torenvalkeieren een bosuil-ei te bevinden. Is later misschien door de bosuil alsnog gestoord?

Ook bij vier steenuil kasten werd veel activiteit waargenomen, later bleek echter dat er slechts één van de nestgelegenheden gebruik te hebben gemaakt, van de overige drie bleek er slechts een in een natuurlijke boomholte gebroed te hebben. Bij de andere drie zijn geen jongen in de omgeving waargenomen. Men is licht geneigd om te spreken over verstoring, maar misschien is het ook wel mogelijk dat er sprake is van een slecht muizenjaar, het is algemeen bekend dat de torenvalken en uilen dan instinktmatig minder jongen groot brengen, laten we het daar maar op houden.

Vorig jaar deelde ik mee dat er dit jaar meer aandacht zou worden besteed aan het ringen van vogels door een erkende ringer.

Er werd een afspraak gemaakt om 17 jonge torenvalken, alsmede 7 jonge sperwers (twee natuurlijke nesten) en een jonge ransuil te laten voorzien van een ring. Dit werd echter geen succes, m.i. doordat er veel te weinig tijd werd vrijgemaakt door de ringer.

Er werd veel te haastig gewerkt en toch moesten per sé alle vogels geringd worden. Hierdoor werden verscheidene jonge torenvalken m.i. te vroeg uit de kasten gedreven. Een sperwernest moest later worden ondersteund omdat deze anders naar beneden zou zijn gekomen met alle gevolgen van dien. Dit kwam omdat de ringer in een te dunne boom klom, waardoor de top van de boom, waarin zich het nest bevond, te veel doorzwoept. Hetzelfde gebeurde met de ransuil, die dan ook voordat deze geringd werd al uit het nest viel. Na deze vogel weer in het nest geplaatst te hebben werd deze alsnog geringd.

Het is echter bekend dat een vogel dan niet makkelijk meer in het nest blijkt. Enkele dagen later vonden wij dan ook de plukresten, jammer. Ringen zal dan ook bij ons in de toekomst nog bij hoge uitzondering toegestaan worden, maar zeer zeker zal dan nog het behoud van de vogel op de eerste plaats komen.

Nu ben ik gekomen tot het vermelden van de broedresultaten.

	broedsels	uitgevl.	gemid-	dode	verloren
	jongen	jongen	delde	jongen	eitjes
koolmees 1e brd.	86	747	8.68	27	129
koolmees 2e brd.	15	82	5.46		
bonte vliegenvanger	11	60	5.45	2	4
pimpelmees 1e brd.	31	333	10.74	25	46
pimpelmees 2e brd.	4	25	6.25		
ringmus 1e brd.	11	48	4.36	3	27
ringmus 2e brd.	7	33	4.71		
boomkruiper	6	31	5.16	5	5
gekraagde roodstraat	2	13	6.5	6	-
grote bonte specht	1	5	5		
grauwe vliegenvanger	1	4	4	3	-
spreeuw	1	6	6		
torenvalk	5	17	3.4		5
steenuil	1	4	4		

Voor meer gespecificeerde resultaten verwijzen wij naar de aangehechte volgende bladzijden broedseizoenen 1985 en verder een vergelijking van de resultaten van 1981 tot en met 1985.

Bijzondere gevallen waren er natuurlijk dit jaar ook. Bij een koolmeesbroedsel van 7 jongen bleek zich als achtste een jonge pimpelmees te bevinden. Vermoedelijk werd het eerste ei door een pimpelmees gelegd en werd de kast daarna gekraakt door een koolmees. Verder ontdekten wij bij een kastje 12 jonge pimpelmezen, waarbij een van de ouders dood in de kast werd aangetroffen, allen jongen vlogen later toch uit, dus werden door één ouder grootgebracht. Een kastje met 9 ringmus-eitjes was ook te veel van het goede. Later bleken er dan ook maar 5 jongen te zijn, de 4 overgebleven eitjes waren onbevruucht.

Bij een van de controles troffen we ook nog een bontevliegenvanger aan die was voorzien van een ring, na deze te hebben afgelezen en de gegevens opgezonden naar het ringstation in Arnhem bleek dit vogeltje in het Liesbos bij Breda 371 dagen eerder uit een nest van 7 jongen te komen dus 76 km uit de buurt in een richting van 82 graden.

Verder werden er in een kastje 16 eitjes van de koolmees gevonden die allen werden uitgebroed en de jongen ook grootgebracht, dit was voor mij een record in de afgelopen vijf jaar.

Rest mij nog te vermelden dat twee zeer geïnteresseerde leden, t.w. Dr. K.T. Li uit Wijchen en Jan Rooijendijk uit Mill mij tijdens het hele broedseizoen 1985 terzijde hebben gestaan bij de controles en bij het plaatsen en verplaatsen van vele kasten, waarvoor mijn hartelijke dank.

Frans van der Cruijssen.

verslag nestkastonderzoek broedseizoenen 1985
Fr. van der Cruijssen, Wilhelminastraat 11 te Mill, tel. 08859-1949

Uitgevlogen 11 soorten totaal 1408 jongen, 1e en 2e broedsels samen 184 wekelijkse controle.

kastnr.	type	aantal	kastnr.	type	aantal	kastnr.	type	aantal	kastnr.	type	aantal	
1. uitgevlogen koolmezen			2. uitgevlogen koolmezen			3. uitgevlogen pimpelmezen			5. boomkruipers			
CX	7	10	DY	3	9	CQ	4	15	K	15	1	
CR	4	5	ES	4	16	H	2	12	K	15	6	
BU	3	7	FDC	4	7	AH	3	10	K	15	6	
BY	3	4	IO	4	10	CN	4	8	K	15	7	
BR	4	6	IV	3	6	FAC	4	11	K	15	6	
CC	3	8	IX	3	8	CU	3	13	K	15	5	
CB	4	9	IR	4	8	XXB	4	13				
CD	3	7	JA	7	6	FU	4	14	6 broedsels			
DR	3	9	BD	7	10	AL	4	10	31 uitgevl. jongen			
DA	4	7	FSC	3	9	BX	4	10	-----			
DQ	3	7	FHC	3	4	LB	5	14	6. gekraagde rood- staart			
CW	7	9	FQC	3	9	BM	4	6	-----			
FOC	4	5	GH	4	10	GV	3	10	-----			
BO	4	8	FP	5	8	EE	4	14	JN	6	7	
CI	4	7	FC	3	8	EF	4	7	BF	7	6	
BQ	4	9	EU	4	8	EA	3	12	-----			
AC	3	8	GJ	4	11	GA	3	11	2 broedsels			
AR	6	9	FKC	3	5	EH	4	12	13 uitgevl. jongen			
CT	5	10	EZ	3	6	EY	3	12	-----			
EV	4	10	EP	6	11	IW	3	12	7. grote bonte specht			
FQ	4	9	FUC	3	10	IQ	4	7	-----			
BT	4	10	EQ	6	8	GC	4	12	GZ	4	5	
EW	4	8	TT	-	10	FQ	4	13	-----			
AO	5	8	IZ	3	8	EK	2	9	1 broedsel			
W	4	8	IS	4	12	EN	6	6	5 uitgevl. jongen			
BE	7	8	IF	5	10	FF	4	12	-----			
FG	4	10	IN	7	8	DL	4	7	8. grauwe vliegen- vanger			
FIC	3	8	K 7	15	9	CP	4	10	-----			
FZC	3	7	K 26	15	9	ED	3	9	-----			
LA	3	9	BZ	3	9	DJ	3	11	BG	8	4	
GN	3	7	LJ	3	9	LE	3	11	-----			
K 14	15	10	VS	3	10				1 broedsel			
K 15	15	9							4 uitgevl. jongen			
U	4	7	86 le broedsel			31 broedsels			-----			
V	4	11	747 jongen uitgevl.			333 jongen uitgevl.			9. spreeuw			
EX	3	7							-----			
AN	4	11	2. bonte vliegen- vangers			4. uitgevlogen ringmussen			SPE 10 6			
FGC	3	12							-----			
GW	3	7							1 broedsel			
GM	3	5	N	3	7	GB	4	4	6 uitgevl. jongen			
GS	3	5	AM	4	6	JK	3	5	-----			
GI	4	10	GD	4	5	BV	3	4	10. torenvalken			
GK	3	10	GQ	3	6	FE	7	2	-----			
GY	4	13	GU	3	6	FD	7	6	FC 2	17	1	
CZ	7	12	GT	3	3	IJ	5	4	FC 5	16	4	
DW	3	10	EB	3	7	IC	3	5	FB 2	16	4	
DX	3	12	FJ	5	7	IL	3	3	FB 5	16	4	
AP	5	5	IU	3	6	LK	3	4	FB 6	16	4	
EC	3	11	FWC	3	3	DT	3	6	-----			
DZ	3	13	FXC	3	4	IJ	3	5	5 broedsels			
FMC	4	11							17 uitgevl. jongen			
FRC	3	11	11 le broedsels			11 le broedsels			-----			
FT	4	11	60 uitgevl. jongen			48 uitgevl. jongen			11. steenuil			

										UU	11	4

80

Vervolg nestkastonderzoek 1985

kastnr.	type	aantal	kastnr.	type	aantal	kastnr.	type	aantal	kastnr.	type	aantal
2e broedsels			2e broedsels			2e broedsels			2e broedsels		
koolmezen			koolmezen			pimpelmezen			2e broedsels		
CR	4	3	FT	4	6	AL	4	4	CB	4	2
CB	4	2	GJ	4	5	LB	5	7	JK	3	5
DR	3	4	EP	6	6	GA	3	7	BV	3	6
LA	3	3	IN	7	5	DJ	3	7	IJ	5	6
EX	3	7	K 26	15	9				IL	3	3
AN	3	8							DT	3	4
GO	3	2							DT 3e	3	7
DX	3	7	15 2e broedsels			4 2e broedsels					
FMC	3	7	82 uitgevl. jongen			25 uitgevl. jongen			7 2e broedsels		
FRC	3	8							33 uitgevl. jongen		

OMGEKOMEN JONGE VOGELTJES: uit 16 nestkastjes 72 STUKS

koolmezen	pimpelmezen	bonte vliegenvanger	boomkruiper								
BR	4	1	AK	4	13	GQ	3	1	K 1	15	5
CD	3	3	EI	4	12	K 10	15	1			
FQ	4	1									
FTC	3	7	uit 2 nestkastjes		uit 2 nestkastjes						
FZC	3	1	25 omgekomen jongen		2 omgekomen jongen						
EC	3	5									
FJC	4	3									
FHC	3	6	gekraagde roodstaart		ringmussen		grauwe vliegenvanger				
uit 8 nestkastjes		BK 25	15	7	IK	4	3	BG	8	3	
27 omgekomen jongen											

NIET SUCCESVOLLE EITJES (verloren gegaan) TOTAAL 246 STUKS

kastnr.	type	aantal	bemerkingen	kastnr.	type	aantal	bemerkingen
koolmezen				pimpelmezen			
CX	7	6	verlaten	CK	4	12	vernield
FYC	3	8	verlaten	DI	3	5	verlaten
FDC	4	3	onbevruucht (3 jongen uitgevlogen)	FQ	4	5	ouder dood
				BK	4	7	verlaten
EW	4	4		EN	6	5	onbevruucht
FB	7	5	vernield	LL	3	12	verlaten
AO	5	9	verlaten				
BE	7	9	verlaten	ringmussen			
AV	5	10	uitgehaald?				
BF	7	11	vernield, eitjes op de grond	GB	4	4	onbevruucht (4 jongen uitgevlogen)
GL	3	9	natte kast	AS	6	6	natte kast
IX	3	10	verlaten	IY	3	6	verlaten
FJC	3	4	verlaten	DT	3	6	verlaten
FHC	3	5	uitgehaald?	JM	3	5	verlaten
FL	5	8	uitgehaald?				
EU	4	7	verlaten	boomkruiper			
FC	3	3	verlaten				
EX	3	11	nest omgewoeld	KI	15	5	weggehaald (1 jonge uitgevlogen)
IT	3	7	verlaten				

bonte vliegenvanger	torenvalk						
FWC	3	4	onbevruucht (3 jongen uitgevlogen)	FC 2	16	4	bebroed (verstoorde?)
				FB 5	16	1	onbevruucht

In 19 kastjes bleven 1 of 2 eitjes over, samen 30 stuks.

81

Vervolg nestkastonderzoek 1985

Nestkastbestand:	1981	173	kasten	1984	300	kasten
	1982	231	kasten	1985	300	kasten
	1983	275	kasten			

broed-sels	jongen	gemid-delde	verl. eitjes	dode jongen	broed-sels	jongen	gemid-delde	verl. eitjes	dode jongen	
<u>koolmees</u>					<u>grauwe vliegenvanger</u>					
1981	46	411	8.93	49	16	1984	1	4	4	
1982	60	530	8.83	102	35	1985	1	4	4	
1983	96	815	8.48	109	12					
1984	93	794	8.53	130	55	<u>grote bonte specht</u>				
1985	101	829	8.2	129	27	1981	--	--	--	
						1983	1	3	3	
						1985	1	5	5	
<u>pimpelmees</u>					<u>matkop</u>					
1981	18	181	10.05	54	20	1981	1	7	7	
1982	34	383	11.26	16	18					
1983	53	566	10.67	70	--	<u>winterkoning</u>				
1984	39	389	9.97	7	1	1982	1	6	6	
1985	35	358	10.22	46	25					
<u>bonte vliegenvanger</u>					<u>roodborst</u>					
1981	1	6	6	--	--	1981	1	3	3	
1982	--	--	--	--	--	1983	1	3	3	
1983	3	17	5.66	7	--					
1984	5	29	5.08	--	--	<u>torenvalk</u>				
1985	11	60	5.45	4	2	1984	7	28	4	
						1985	5	17	3.4	
<u>ringmus</u>					<u>steenuil</u>					
1981	--	--	--	--	--	1984	1	4	4	
1982	5	24	4.8	10	1	1985	1	4	4	
1983	13	67	5.15	20	--					
1984	20	87	4.35	10	6	<u>KOOLMEES 1981 t/m 1985</u>				
1985	18	81	4.5	27	3	396	3379	8 8.53	519	145
<u>boomkruiper</u>					<u>PIMPELMEES</u>					
1981	--	--	--	--	--	179	1877	10.48	193	64
1982	1	5	5	7	--	<u>BONTE Vliegenvanger</u>				
1983	3	14	4.66	10	1	20	112	5.6	11	2
1984	5	29	5.8	--	6	<u>RINGMUS</u>				
1985	6	31	5.16	5	5	56	259	4.62	67	10
						<u>BOOMKRUIPER</u>				
						15	79	5.26	22	12
<u>zwarte mees</u>					<u>ZWARTE MEES</u>					
1981	2	19	9.5	--	--	8	72	9	27	1
1982	1	8	8	15	1	<u>GEKRAAGDE ROODSTAART</u>				
1983	4	36	9	4	--	7	38	5.42	4	7
1984	1	9	9	8	--	<u>SPREEUW</u>				
1985	--	--	--	--	--	8	31	5.42	20	4
						<u>GRAUWE Vliegenvanger</u>				
<u>gekraagde roodstaart</u>					<u>GROTE BONTE SPECHT</u>					
1981	--	--	--	--	--	2	8	4	--	3
1982	3	13	4.33	4	--	2	8	4	10	5
1983	2	12	6	--	--	<u>MATKOP</u>				
1984	--	--	--	--	--	1	7	7	--	--
1985	2	13	6.5	--	7	<u>WINTERKONING</u>				
						1	6	6	--	--
<u>spreeuw</u>					<u>ROOBBORST</u>					
1981	--	--	--	--	--	1	3	3	--	1
1982	1	5	5	6	3	<u>TORENVALK</u>				
1983	2	6	3	--	--	12	45	3.75	5	--
1984	4	14	3.5	14	1	<u>STEENUIL</u>				
1985	1	6	6	--	--	2	8	4	--	--
						<u>Totaal</u>				
						710	5932		878	254

Verlag nestkastonderzoek 1985

door: Jas Selten
Graafseweg 41
5451 NA Mill, tel 1520

Met broedseizoen begon dit jaar in het door mij van nestkasten voorziene bospercelen ongeveer half April. Bij de eerste controle bleken de meeste nestkasten een beginnend bouwsel te bevatten, die naar later zou blijken, niet allemaal werden benut voor het bouwen van een afgerond nest. Door weersomstandigheden duurde het broedseizoen enkele weken langer dan andere jaren, namelijk tot 15 augustus. Alles liep voortreffelijk. Er vonden geen vernielingen plaats. Liefst 6 vogelsoorten maakten gebruik van de hun aangeboden kasten. Aanwezig waren: koolmezen, pimpelmezen, gekraagde roodstaarten, ringmussen, bonte vliegenvanger en boerenzwaluw. Er zouden volgens waarnemingen in geheel Nederland nog maar 300 paren kerkuilen broeden. In een silo op ons bedrijf ontdekte ik ook een broedgeval van een kerkuil, die daar enkele jongen hebben grootgebracht. Deze plaats zal extra in de gaten worden gehouden, daar deze uil niet gemakkelijk over gaat tot het zoeken van een andere nestgelegenheid, hoop ik dat hij daar blijft zitten.

Beknopt broedresultaat 1985

vogel soort	broedsels	eitjes	uitgevl. jongen	gemidd. per kast	niet uitgek. eitjes	dode jongen
koolmees	18	165	154	8,55	10	1
pimpelmees	5	53	53	10,6	-	-
gekr. roodst.	2	17	12	6	-	1
bonte vliegenvang.	1	6	6	6	-	-
ringmus	2	8	8	4	-	-
boerenzwaluw (kunstnest)	1	5	4	4	1	-
KERKUIL	1	niet gecontro-	2 jongen waargenomen.			
		leerd				

totaal aantal 30 252 239 11 2

Meer uitgebreid broedresultaat op de volgende blz.

Met voldoening kan ik terug zien op het dit jaar verlopen broedseizoen, jammer dat er nog 10 nestkasten niet werden bezet. Specificatie verloren gegane eitjes:

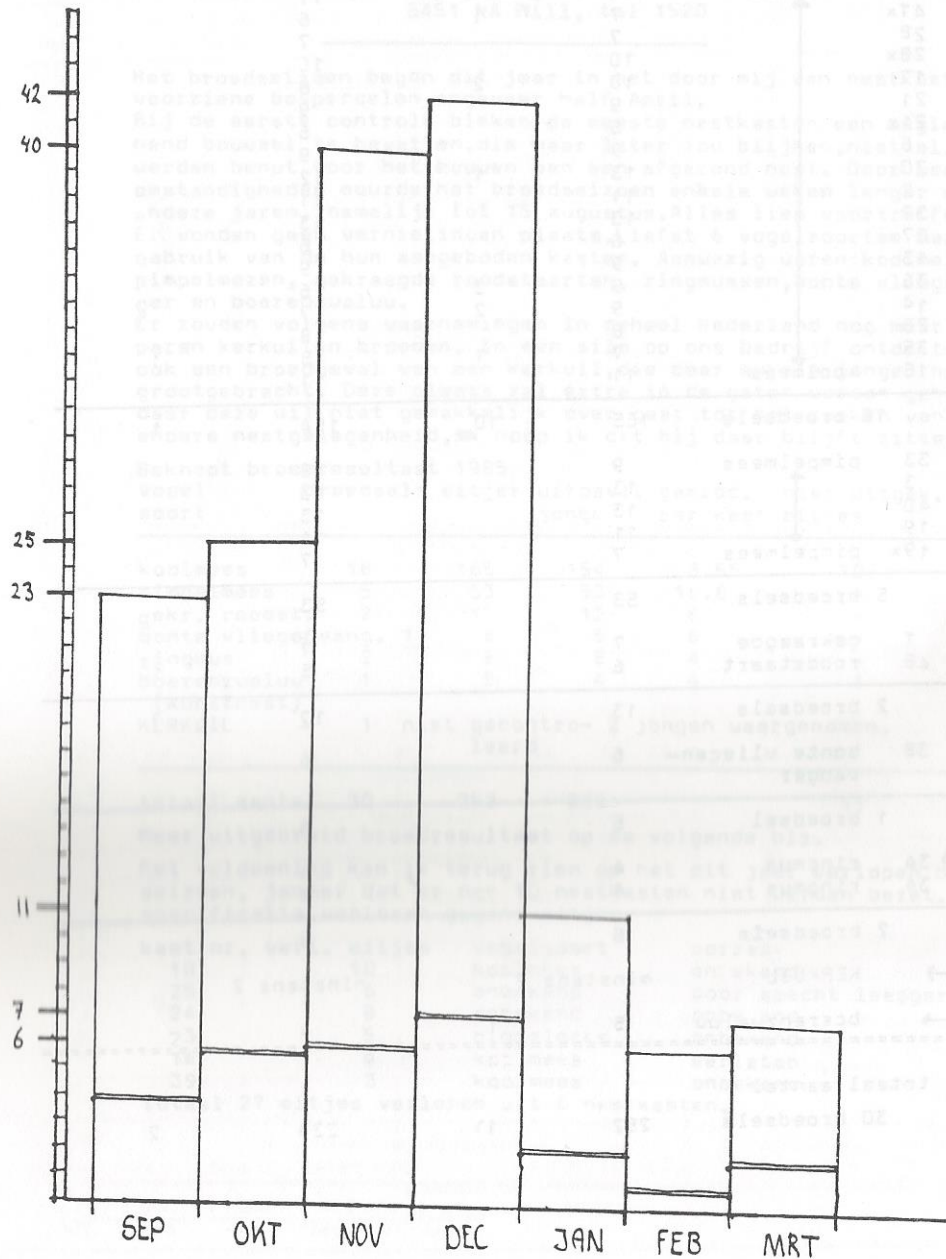
kast nr.	verl. eitjes	vogelsoort	oorzaak
18	10	koolmees	onbekend
25	6	onbekend	door specht leeggeroofd
24	9	onbekend	onbekend
23	5	pimpelmees	onbekend
14	4	koolmees	verlaten
39	3	koolmees	onbekend
totaal 27 eitjes verloren uit 6 nestkasten.			

kast nr	vogelsoort	aantal eitjes	niet uitgekomen eitjes	uitgevl. jongen	dode jongen	
→ 41	koolmees	11		11		
41x		7	1	6		
28		7		7		
28x		10		10		
17		10	2	8		
21		9		9		
21x		6		6		
6		9		9		
20		13	1	12		
2		11		11		
37		13		13		
37x		6		6		
13		9		9		
36		9	3	6		
14		9	2	7		
26		8		8		
35		7	1	5	1	
15	koolmees	11		11		
18 broedsels		165	10	154	1	
→ 33	pimpelmees	9		9		
3		13		13		
40		13		13		
19		11		11		
19x	pimpelmees	7		7		
5 broedsels		53		53		
→ 1	gekraagde roodstaart	7		7		
48		6		5	1	
2 broedsels		13		12	1	
→ 38	bonte vliegenvanger	6		6		
1 broedsel		6		6		
→ 34	ringmus	4		4		
34	ringmus	4		4		
2 broedsels		8		8		
→	KERKUIL	minstens 2		minstens 2		
→	boerenzwaluw	5	1	4		
totaal aantal		30 broedsels	252	11	239	2

RECTIFICATIE:

Deze figuur was in de vorige Mourik (blz. 13) onvolledig afgedrukt
 Het is figuur 12 (Totaal aantal waarnemingsplaatsen) uit het stuk
 "Het voorkomen van de IJsvogel in de winter in het Rijk van Nijmegen"

WERKGEBIED

Rijk van Nijmegen, Overbetuwe ten zuiden van de Linge en ten oosten van RW 75, Duffelt, Salmorth, Reichswald, de Kop van Limburg, Land van Cuyk, Land van Maas en Waal ten oosten van de lijn Wamel-Megen.

BESTUUR

Laurens Rietveld,
 Voorzitter: 080-227925
 Secretariaat: Louis Geraets, Burg. van Raaystraat 27,
 Penningmeester 5437 BC Beers, 08850-20263

WERKGROEPEN

Archief: Peter Brouwer, Pater Brugmanstraat 49, 6522 EH Nijmegen
 080-220618
 Excursies: Laurens Rietveld,
 080-227925
 Kunstmatige nestgelegenheid: Wim Schurink, Marialaan 39,
 6541 RB Nijmegen, 080-773551
 Rivierentellingen: Jan van der Brugge, Zonstraat 7, 6543 VM Nijmegen
 080-780040
 Roofvogeltellingen: Gerard Müskens, Papenbergseweg 25, 6585 KV Mook,
 08896-1767
 Vogelkursussen: Johan Thissen, Hobbemaweg 118, 6562 CW Groesbeek
 Contactpersoon Werkgroep Land van Cuyk:
 Louis Geraets, Burg. van Raaystraat 27, 5437 BC Beers, 08850-20263

Aanly in de regio

H. Huilmand, Rijksweg 303, 6573 CX Beek-Ubbergen,
 08895-3376 (roofvogels en uilen)
 B. Jansen, Weg door Jonkerbos 5, 6532 SV Nijmegen, 080-551439
 M. Reijnders, Heijenseweg 51, 6591 HB Gennep, 08851-11906
 J. van der Vaart, Jozef Israëlsstraat 15, 6521 MS Nijmegen,
 080-2334470
 N. Ebben, Heerstraat 18, 5435 PC St. Agatha, 08850-12378

Overtredingen van de Vogelwet en de Natuurbeschermingswet kunnen gemeld worden aan de heer P. Brugman, Regt. Stoottroepenstr. 14, 5431 TA Cuyk, 08850-15901 (Controleur van deze wetten).

Strafbare feiten, die direct of indirect te maken hebben met de bescherming van de natuur (Jachtwet, Vogelwet, Visserijwet, Natuurbeschermingswet e.d.), kunnen uiteraard gemeld worden bij de plaatselijk politie, maar ook bij de Veldpolitie. Voor Gelderland is het telefoonnummer van de meldkamer: 055-664455.

Dood gevonden vogels kunnen voor onderzoek ingezonden worden naar het Centraal diergeneeskundig Instituut, met name wanneer de omstandigheden verdacht zijn. Verkeersslachtoffers, olieslachtoffers e.d. worden niet onderzocht.

C.D.I. afd. B.P., Edelhertweg 15, 8219 PH Lelystad, 03200-73911

CONTRIBUTIE

Werkende leden f 10,--
 Sympatiserenden f 15,--
 Jeugdleden tot 18 f 5,--
 Gezinsleden f 2,50

GIRONUMMER

4463052 t.n.v.
 VWG Rijk van Nijmegen
 te Beers